

2 Corintios

1 Høøch Pablo hädaa nocy njahby. Jesucristøch tøø xwyiinguexy coöch ja'a miädia'agy nyajwá'xät. Ja'a Dios jaduhñ mänaamb coöch nyajwá'xät. Ja'a hermano Timoteo, tu'ugwiinmáhñdyhöch je'e xmiøødhity coöch hädaa nocy njaay. Mijts hädaa nocy nyajnäguexaamby pønjaty Diosmädia'agymiäbøjp maa ja'a cajpt xiøhatiän Corinto, møød maa ja'a naax xiøhatiän Acaya wiinduhmyhagajpt. ²Ween mijts ja'a Dios hoyhajt weenhajt xmiø'oy møødä Jesucristo. Dios hajxy nDeedyhájtäm. Jesucristo hajxy nWiindsøn'hájtäm.

³Tsøgä Dios hajxy tehngajnä wiingudsähgøøyyäm. Tsøc hajxy tehngajnä nämáayyäm Dioscujú'uyäp. Ja'a Jesucristo Tieedy je'e. Jaançh tehñ yhojioot ja'a Dios miøød. Xjiootcapxmøcpøjcäm hajxy homiänaajä, ⁴hoy ñebiaty hajxy cu nja jajt cu nja habéjtäm. Paady hajxy jaduhñ xjiootcapxmøcpøjcäm, jaduhñ hajxy hoy njootcapxmøcpøjtägájtšämd pønjaty häyohmbaatp. ⁵Hix, nebiä Jesucristo chaaçhpøjquiän, jaanä jaduhñ hajxy ndsaaçhpøjcämbä.

Y coo ja'a Jesucristo hajxy nmøødhíjtäm tu'ugmädia'agy, paadiä Dios hajxy xjiaançh tehñ jiootcapxmøcpøjcäm. ⁶Coo højts ndsaaçhpøcy, mänit højts Dios xjiootcapxmøcpøcy. Y jaduhñ mijts njootcapxmøcpøjtägajtpä. Y jaduhñ mijts Diosmädia'agy nyajwiingapxø'øwät neby hajxy jaduhñ mnähwá'adsät. Coo mijts mdsaaçhpøjpät neby højts ndsaaçhpøquiän, mänit mijts njootcapxmøcpøgät neby hajxy jaduhñ hoy mmee'xtügät. ⁷Nnajuøøby højts coo mijts mmee'xtuga'añ, coo mijts Dios xjiootcapxmøcpøga'añ, hoy miäduhñtiä mijts cu mja tsaachpøc neby højts ndsaaçhpøquiän. Nmøød højts ja'a tøyhajt jaduhñ.

⁸Mägu'ughajpädøjc, chojpy højts njoot coo hajxy mnajuø'øwät nebiaty højts jim ndsaaçhpøjcy maa ja'a naax jaduhñ xiøhatiän Asia. Hanaxiä højts jim njajty nhabejty. Jaançh tehñ jiootmayhajp højts hänajty. Høxtä mänaañ højts jaduhñ coo ndijy højts hänajty jim nho'oga'añ, ⁹coo ndijy häna'c hänajty tøø quiojyquiapxytiuñ coo højts hänajty xyagho'oga'añ. Paady højts jaduhñ njajty nhabejty, jaduhñ

højts nnajuó'owät coo jagooyä
 Dios xñáwá'anät, cab højts hamdsoo
 hoy nniñáwa'anóøját. Haa ca'a,
 Dios jaduñ yagujypiojtägajtsp ja'a
 tøø yho'oguiábä. ¹⁰Xñáwaan højts
 ja'a Dios coo højts häna'c hánajty
 jim xjia yagho'oga'añ. Homiänaajä
 højts jaduñ xñáwa'ana'añ. Nmøød
 højts ja'a tøyhajt jaduñ. ¹¹Naxy
 mijts ja'a Dios mdehm pia'yá'axät
 maa højtsçxpän. Jaduñ højts
 mijts hoy xpiuhbédat. Coo
 jäya'ayhajxy nämay Dyiospa'yá'axät
 maa højtsçxpän, mänit højts ja'a
 Dios xñáwa'ana'añ, mänitä jäya'ay
 ja'a Dios hajxy nämay ñäma'awa'añ
 “Dioscujú'uyäp”, je'eguiøxpä coo
 højts Dios hoyhajt weenhajt xmio'oy.

¹²Jootcujc højts nnijäwø'oyii coo
 højts hoy tøø njäya'ayhaty maa
 mijtsän hädaa yaabä naaxwiin.
 Dios højts jaduñ xpiädaac coo
 højts hoy njäya'ayhädät. Jaaya'ay
 højts xyhijxp coo højts hoy
 njaanč jäya'ayhaty. Xpiuhbejp
 højts jaduñ neby højts hoy
 njaac jäya'ayhädät. Cab højts
 hamdsoo hoy nhojiäya'ayhädät.

¹³⁻¹⁴Hix, howyiinjuøñä mijts tøø
 nnäjaayø'oy, caj chipjatiä. Caj
 mijts mänaa tøø nwiinhøøñ. Tøø
 højts nmädia'agy hajxy siémpräm
 xwyiinjuøyyä. Chojpy højts njoot
 coo hajxy ca'xy mwiinjuó'owät,
 jaduñ hajxy mxoondá'agät maa
 højtsçxpän coo ja'a Jesucristo
 hánajty quiädaactägatsa'añ. Je'e
 hajxy nWiindsøn'hjätäm. Mänit
 højts nxoonda'agaambä maa
 mijtsçxpän.

¹⁵Nmøødhøch tøyhajt jaduñ
 coo højts nmädia'agy hajxy ca'xy
 xwyiinjuó'owaanä, páadyhøch hijty

tøø nja wiinmay coo mijts jadähooc
 nøcxy cu nguhijxy. Jaduñ
 hajxy jadähooc cu nxoondäacäm
 nägøxiä. ¹⁶Hix, nøcxäämbøch
 hijty jim maa ja'a naax jaduñ
 xiøhatiän Macedonia, y jim mijts
 hijty ndu'uguhixa'añ Corinto.
 Y cooç hijty nwiimbidaannä
 Macedonia, mänit mijts hijty
 jadähooc ndu'uguhixäängombä
 cooç hijty jim nnøcxa'añ maa ja'a
 naax jaduñ xiøhatiän Judea. Jim
 mijts jaduñ cu xpiuhbejty. ¹⁷Pero
 cabä Dios jaduñ miänaañ cooç
 jim cu nminøoyy maa mijtsän. Ca'a
 yhamdsoojoøtøch jim tøø nga'a
 naxø'oy. Cab jaduñ yhooyä coo
 hajxy mmäná'anät cóogøch tyijy
 jaduñ ndu'ugcapxy nmetscapxy,
 cooç jim tøø nga'a naxø'oy. Ja'a
 häna'c-hajxy ca'a mäbøjpä, je'eds
 hajxy tu'ugcapxp metscapxp, ca'a
 yhøøçhä. ¹⁸Dios højts xyhijxp coo
 højts nga'a høhnda'agy. Cab højts
 mijts mänaa tøø nmøødtu'ugcapxy
 tøø nmøødmetscapxy. ¹⁹Hix, ja'a
 Jesucristo, ja'a Dioshuung, cab
 je'eduñ mänaa tiu'ugcapxy
 mietscapxy. Homiänaajä
 tiømiädia'agy. Y coo højts
 mijts nyajwiingapxøoyy ja'a
 Jesucristocøxpä, paady højts nga'a
 tu'ugcapxy nga'a metscapxy, ni
 høøç Pablo, ni hermano Silvano,
 ni hermano Timoteo. ²⁰Waambatiä
 Dios jecy miänaañ coo hánajty
 yajtøjiada'añ, øjx jaduñ tiøjiaty
 ja'a Jesucristocøxpä. Y coo højts
 ja'a mädia'agy nmäbøjcäm ja'a
 Jesucristocøxpä, jaduñä Dios
 møj jaanč nbädaacäm. ²¹Pero
 ja'a Dios hajxy xpiuhbéjtäm
 nebiä Jesucristo hajxy jaduñ

nmøodhíjtämd tu'ugmädia'agy tehngajnä, møød højts møød mijts nägøxiä. Jaanä Dios højts jaduhñ xwiinguejxpä coo højts ja'a miädia'agy nyajwá'xät. ²²Xyaghijp højts ja'a Dios quiø'øjooty ja'a yhEspírituhaam. Xyhuunghajp højts jaduhñ. Xmióoyäm ja'a tøyhajt hajxy jaduhñ coo hajxy homiänaajä xcwieendähadaänäm.

²³Dios ja'a tøyhajt møød cooëh nga'a hòhnda'agy. Páadyhöch jim tøø nga'a naxø'øy Corinto maa mijtsän, cábøch njoot hänäjty chocy coo mijts nhójtät. ²⁴Pero cab højts mijts nhane'ema'añ nebiatiä Diosmädia'agy hajxy mmäbögät. Hix, nnajuøøby højts jaduhñ coo hajxy hamuumdu'joot mmäböcy. Nja wi'i piuhbedaamby højts mijts jaduhñ nebiä Diosmädia'agy hajxy maas hoy mbanócxät. Jaduhñ hajxy maas jootcujc mhídät.

2 Mänäajøch jim nhuug hoobiän maa mijtsän, mänítøch mijts nhojy je'eguiøxpä coo hajxy hänäjty hoy mga'a tuñ. Jootmayhájtäbøch jim nwiimbijty. Hoorä, tøøch nmädoyhájcombä coo hajxy hoy mga'a túungombä. Tøøch nwiinmahñdyhaty cooëh jim nga'a tsoj nøcxtägätsa'añ maa mijtsän, coo mijts jim nnä'a hojtägätsät. ²Hix, coo mijts nhojtägätsät, mänítøch jadähooc njootmayhada'añ. Pero chójpiøch njoot jaduhñ coo hajxy hoy mdúnät. Jadúhñhöch jootcujc nhídät. ³⁻⁴Mänäajøch mijts jayøbajt nhuuc näjaayøøbiän, mänit mijts nmägapxy nhanehmy coo ja'a mhaxøøgcuhdujt hajxy mnajtshixø'øwät. Jaanëh tehñ

jootmayhájpøch hänäjty coo ja'a Diosmädia'agy hajxy hänäjty hoy mga'a panøcxy. Høxtä jóøyyhöch jaduhñ. Paady mijts jaduhñ nmägapxy nhane'emy nocyhaam, njaanëh tehñ chojpy mijts jaduhñ. Cábøch njoot chocy coo hajxy mjootmayhädät. Coo ja'a mhaxøøgcuhdujt hajxy mnajtshixø'øwät nébiøch chamñ nmägapxy nhane'emiän nocyhaam, mänítøch jim jootcujc nnøcxa'añ maa mijtsän. Coo mijts ja'a Diosmädia'agy hoy cu mbanøcxy, cábøch jaduhñ mänaa cu njootmayhajty. Nnajuøøbiøch jaduhñ coo ja'a Diosmädia'agy hajxy hoy mja wi'i pianøcxa'añ. Y coo hajxy jaduhñ hoy mbanócxät, jaduhñ hajxy nägøxiä jootcujc nhíjtämd, møød høøëh møød mijts.

⁵Ja'a mijts mmägu'ughajpä ja'a tøø quiädiéeyäbä, nägøxiä hajxy jaduhñ tøø xñägädieeyøyyäm, ca'a yhöøchähajtiä nidiuhm. Pero cábøch nmäna'añ coo hanaxiä tøø quiädieey. Hix, cábøch hanaxiä nyajtsähdiuna'añ. ⁶Hoorä, tøø ja'a mmägu'ughajpähajxy chaachpøcy. Tu'ugwiinmahñdy hajxy mnibiaatä, paadiä mmägu'ughajpä hajxy myajcumädooyy. Hoorä, tøø jaduhñ chaachpøjnä. ⁷Hahixøøby hajxy jaduhñ mmämée'xnät. Jaduhñ hoy jootcugøøguiumbät, y cab jaduhñ hanaxiä jootmayhädät. ⁸Coo hajxy jaduhñ mmämée'xnät, myajcøxø'øgaamby hajxy jaduhñ coo hajxy mjaanëh tehñ chocy. ⁹Paady mijts jayøbajt nnäjaayøøyy, nhixmajts mijts jaduhñ pø tøyhájtøoch nmädia'agy hajxy hänäjty xmiäbögaanä

hamuumdu'joot. ¹⁰Pønjaty mijts mmäme'e'xyp, jaanä jadúhnhöch nmäme'e'xaambä. Haa ca'a, pø tøøch häna'c nmäme'e'xy, páadyhöch tøø nmäme'e'xy, jaduhñ mijts jootcuje mhídät. Jesucristøch jaduhñ xyhijxp cooçh nga'a hõhnda'agy. ¹¹Coo hajxy jaduhñ nnimiämée'xämd, cabä møjcu'ugong miäjädá'agät maa højtsçøphájtäm. Nnajuøyyäm hajxy coo ja'a møjcu'ugong jiaançh tehñ miäwiinhøøn.

¹²Cooçh jim nmejch maa ja'a cajpt jaduhñ xiøhatiän Troas Diosmädia'agy-yajwa'xpä ja'a Jesucristocøxpä, nbáathøch hawa'adspä cooçh jim ndägó'owät Diosmädia'agy-yajwa'xpä.

¹³Pero cooçhä hermano Tito jim nga'a paaty maa ja'a hermanodøjc-hajxiän, mänítøch ndägøyy jootmayhajpä. Mänítøch nwiimbijnä. Mänítøch nnøcxy maa ja'a naax jaduhñ xiøhatiän Macedonia.

¹⁴Dioscujú'uyäp ja'a Dios coo højts xpiuhbety, coo højts xyaghity tu'ugmädia'agy møødä Jesucristo. Jaduhñ højts ja'a Dios xpiuhbety coo højts ja'a møjcu'ugong nga'a yajmäjädá'agy majaty højts ja'a Diosmädia'agy nyajwa'xy ja'a Jesucristocøxpä. Homiädoonä ja'a jäya'ayhajxy miädoy nebiaty højts nyajwiingapxø'øy.

¹⁵⁻¹⁶Xquiumaaby højts ja'a Dios coo højts ja'a miädia'agy nyajwa'xä ja'a Jesucristocøxpä. Pønjaty hoy mädoob, pønjaty mabøjp, je'eds nähwa'adsaamb. Jugyhadaamb hajxy je'eduhñ cøjxta'axiøø nebiä Dios jiugyhatiän. Pero pønjaty hoy

ca'a mädoob, pønjaty ca'a mabøjp, cab hajxy jaduhñ nähwa'adsa'añ. Je'eds hajxy haxøøgtuum nøcxy miähmø'owa'añ. Caj pøn yhamdsoo jada'añ Diosmädia'agy-yajwa'x.

¹⁷Højts mabøcypiä njajpy je'eguiøxpä coo højts ja'a Dios xwyiinguejxy. Hamuumdu'joot højts nduñ je'eguiøxpä coo højts ja'a Jesucristo tu'ugmädia'agy nmøødhity. Xyhijxp højts ja'a Dios jaduhñ coo højts hoy nduñ. Jii häna'c näje'e, cab hajxy hoy tiuñ. Ja'a Diosmädia'agy tyijy hajxy yajwa'xyp. Pero yhamdsoo mädia'agy hajxy wyi'i miädiaacyy, je'eguiøxpä coo hajxy jia wi'i quiänaarhada'añ. Højts, cab højts jaduhñ nbahixy.

3 Cab hajxy mmäná'anät coo tyijy højts nniguiumayii nebiä häna'c ñiguiumayijän, ja'a yhamdsoo mädia'agy hajxy miäwädiipiä. Coo hajxy hánajty maa ñøcxa'añ, mänitä hermanodøjc hajxy ñäma'ay coo nocy hajxy jaduhñ ween yhädiúunäxä cooc tyijy ja'a Diosmädia'agy hajxy hoy tøø yajwa'xy. Pero højts, cab højts jaduhmbä nocy nyajmaajiaty, ni coo mijts nyaghíxät, ni coo mijts xmió'owät.

²Hoy piønä ñajuø'øy coo højts ja'a Diosmädia'agy hoy nyajwa'xy. Haa ca'a, tøø ja'a Diosmädia'agy hajxy mmabøcy mänaa højts jim hoy nyajnähiðø'øyän. Hiç, njaançh tehñ chojpy højts mijts hamuumdu'joot. Homiänaajä højts mijts njahmiejsta'agy. ³Coo ja'a Diosmädia'agy hajxy tøø mmabøcy, jaduhñä cu'ug ja'a tøyhajt hajxy miøødä coo højts ja'a Jesucristo

jaduhñ xwyiinguejxy maa mijtsçxpän, coo hõjts mijts ja'a Diosmädia'agy nyajwiingapxø'owät. Jujcy ja'a Dios. YhEspirituhaam ja'a Dios hajxy xyajmäbõjcy. Jaduhñ miäbaady coo ja'a Jesucristo tøø yuugjaay maa ja'a jäya'ay quiorazonçxpahjxiän. Cab jaduhñ tøø yuugjaay tsaagøxp tintahaam nebiä Dios jecy yuugjahyyän tsaagøxp maa ja'a tun xiõhatiän Sinái.

⁴Paady hõjts jaduhñ nmäna'añ, nmøød hõjts ja'a tøyhajt coo hõjts ja'a Jesucristo xwyiinguejxy. ⁵Pero cab hõjts tii njada'añ hamdsoo. Dios hõjts jaduhñ xpiuhbejp coo hõjts njádät. ⁶Jaaya'ay hõjts jaduhñ tøø xyajnähdijy coo hõjts ja'a hawiinjemybiä mädia'agy nyajwá'xät ja'a Jesucristocøxpä. Hädaa hawiinjemybiä mädia'agy, yhEspirituhaam hõjts ja'a Dios tøø xmio'oy. Cabä Dios tøø jiahñä tsaagøxp nebiä jecyquihdujt jecy jiahyyän tsaagøxp. Yø'ø jecyquihdujt, cab jaduhñ pøn hoy quiudiuna'añ, paady hijty pøn quia'a pädsøma'añ haxøøgtuum. Pero coo ja'a hawiinjemyädia'agy hajxy mmäbõgät, mänitä Dios hajxy xyagjugyhádät çõjxta'axiøø yhEspirituhaam neby je'e jjugyhatiän.

⁷Hoorä, coo ja'a Dios ja'a jecyquihdujt jiahy tsaagøxp, hõxtä haamb hõxtä tsämaamb ja'a Moisés ja'a wyiin jjøjp hänajty, hõxtä cabä israelita ja'a Moisés ja'a wyiin jjøjp hajxy hänajty hoy yheebaanä. Pero paquiä ja'a Moisés ja'a wyiin jjøjp jaduhñ ñä'ä haañ ñä'ä tsämaamy. Paadiä

Moisés ja'a wyiin jjøjp hänajty yhañ chämamy, tøø ja'a Moisés hänajty yhoy jim Dioswiinduum maa ja'a Dios hänajty tøø quiäda'aguiän jim tungøxp. Y møcmäjaa ja'a Dios jiaanç tehñ miøød. Hoorä, yø'ø jecyquihdujt, cab jaduhñ pøn hoy quiudiuna'añ, paady hijty pøn quia'a pädsøma'añ haxøøgtuum. ⁸⁻⁹Hoorä, coo ja'a Dios ja'a Moisés ja'a wyiin jjøjp jecy yaghaanä jaytsämaamä, jaduhñä Dios yajcähxø'cy coo møcmäjaa miøødä. Y coo ja'a Dios ja'a hawiinjemyädia'agy tøø yejnä coo hajxy tøø xpiädäacäm hawa'adstuum, ja'a yhEspirituhaam ja'a Dios ja'a hawiinjemyädia'agy tøø yecy. Jaduhñä Dios maas hoy tøø yajcähxø'øgy coo møcmäjaa miøødä. Hix, hoy-yagjuøøñä ja'a Moisés ja'a wyiin jjøjp jecy yhaañ chämaamy. Maas hanaxiä ja'a hawiinjemyädia'agy yhoy-yagjuøøñä, ja'a hõjts nyajwa'xypä. ¹⁰⁻¹¹Jaduhñ quiähxø'øgy coo ja'a jecyquihdujt jaduhñ quia'a jaty tsoobaatnä. Ja'a hawiinjemyädia'agy ja'a Jesucristocøxpä, je'eds jaduhñ tsoobaatnäp. Y cab jaduhñ mänaa tiägoyya'añ.

¹²Tøyhajt jaduhñ, paady hõjts nga'a tsähdiuñ mänaa hõjts ja'a Diosmädia'agy nyajwa'xiän, ni nga'a mädsähdiuñii hõjts jaduhñ. ¹³Hix, haamb tsämaambä Moisés ja'a wyiin jjøjp hänajty coo ja'a Dios ja'a Moisés ja'a miädia'agy miooyy. Mänitä Moisés ja'a cu'ug ja'a Diosmädia'agy yajwiingapxøøyy. Coo ja'a Moisés miädiaacpådøoyy, mänitä wit ñiyajwiinguwidsooyyä,

je'eguiøxpä coo ja'a wyiin jiøjp hänäjty jejcy quia'a hanaannä quia'a tsämamaannä. Paady jaduhñ miädsähdiuunnä. Hiḡ, yhixaambiä israelita ja'a Moisés hajxy hänäjty coo ja'a Moisés ja'a wyiin jiøjp hänäjty quia'a haannä quia'a tsämaamnä. ¹⁴⁻¹⁶ Pero ja'a israelitahajxy, jaančh tehñ quiuhxex hajxy hänäjty, cab hajxy hänäjty miädia'agywyiinjuø'øy. Høxtä chamnäbaadyñä hajxy jaduhñ quiuhxexä. Coo ja'a jecyquiuhdujt hajxy mänaa miädoy, cab hajxy jaduhñ wyiinjuø'øy, ja'a Moisés jecy miädiácäbä. Mänit hajxy jaduhñ wyiinjuø'øwät coo hajxy hänäjty tøø miäböcy hamuumdu'joot ja'a Jesucristocøxpä. Je'e hajxy nWiindsøn'hájtäm. ¹⁷ Hoorä, tu'ugjuøhñdy ja'a Jesucristo yhity møødä Tieediä yhEspíritu. Y coo hajxy nmäböjcam ja'a Jesucristocøxpä, jaduhñä cuhdujt hajxy xmióoyyäm coo Dios hajxy nba'yáaxämd. ¹⁸ Hoorä, pønjaty jaduhñ hamuumdu'joot mäßøjp ja'a Jesucristocøxpä, tøø hajxy ngøxy wiinjuø'oyyäm coo ja'a Jesucristo miøjjä jiaančh. Tehngajnä ja'a Jesucristo hajxy xyaghaguipxyjatióoyyäm neby je'e yhitiän. Hiḡ, tu'ugjuøhñdy je'e yhity møødä Tieediä yhEspíritu.

4 Hojiot ja'a Dios jiaančh tehñ miøød, paady højts tøø xwyiinguexy coo højts ja'a miädia'agy nyajwá'xät ja'a Jesucristocøxpä. Paady højts nga'a jootmayhaty ni mänaa. ² Nyejpy højts ja'a tøyhajt coo højts ja'a Diosmädia'agy nyajwa'xy. Cab højts jaduhñ mänaa nhøhnda'agy.

Ñajuøøbiä cu'ughajxy jaduhñ coo højts mänaa nga'a nhøhnda'agy. Xyhijxp højts ja'a Dios jaduhñ. Ja'a hänäc-hajxy høhndaacpä, cabä Diosmädia'agy hajxy ca'xy yajwa'xy. Yhamdsoo mädia'agy hajxy jaduhñ yajmämädiaagøøby magämaa. Hočhähdiuunnä hajxy jaduhñ jiatcø'øy. Pero højts, ja'a tøyhajt højts nmädiaacy. ³ Cabä jäya'ay ja'a mädia'agy hajxy nägøxiä wyiinjuø'øy, ja'a højts jaduhñ nyajwa'xypä ja'a Jesucristocøxpä. Paady hajxy jaduhñ quia'a wiinjuø'øy coo hajxy haxøøgtuum wiädity. ⁴ Paadiä Diosmädia'agy hajxy quia'a mäböga'añ, tøø ja'a wyiinmahñdyhajxy piädáacäxä haxøøgtuum ja'a møjcu'ugóngäm, ja'a yaa hanehmbä hädaa yaabä naaxwiin. Coo ja'a wyiinmahñdyhajxy tøø piädáacäxä haxøøgtuum, paadiä Diosmädia'agy hajxy hoy quia'a wiinjuø'owa'añ maa jaduhñ myiñän cujaay coo ja'a Jesucristo møcmäjaa miøødä. Tu'ugmädia'agy ja'a Jesucristo yhity møødä Tieedy. ⁵ Coo højts ja'a Diosmädia'agy nyajwa'xy, ja'a Jesucristo højts nmädiaacy coo hajxy nägøxiä nWiindsøn'hájtäm. Cab højts jaduhñ nyajcumaya'añ. Jaduhñ højts njoot chocy coo højts mijts nbuhbédät, je'eguiøxpä coo højts ja'a Jesucristo nWiindsønhaty. ⁶ Dios jecy mänaan coo jøøn jiájät hagoostuum. Cahnä ja'a naaxwiimbä hänäjty yhoyø'øy. Jaaya'ay højts ja'a miädia'agy jaduhñ tøø xyajwiinjuø'øy coo je'e møcmäjaa miøødä. Coo ja'a Jesucristo hajxy tøø xyajnahwaats tøø xyajcuhwáatsäm,

jaduhñ hajxy nyajnajuoøyyäm coo ja'a Dios mœcmäjaa miøødä.

⁷Jaaya'ay højts tøø xwyiinguexy coo højts ja'a miädia'agy nyajwá'xät ja'a Jesucristocøxpä. Jaanč tehñ choobaatp ja'a miädia'agy jaduhñ. Højts, cab højts mœcmäjaa nhamdsoo møødä. Dios højts jaduhñ xpiuhbejp coo højts ja'a miädia'agy nyajwá'xät. Coø højts jaduhñ xpiuhbety, jaduhñ yajnajuoøy coo ja'a Dios mœcmäjaa jiaanč tehñ miøødä. ⁸Tøø højts häyohn may nmänaxy nyajnaxy, pero cab jaduhñ tiehñ yhanaxiä. Naxy højts nga'a najuoøy neby højts njatcól'owät, pero cab højts hanaxiä njootmayhaty.

⁹Tøø højts häna'c mayhooc xjia wi'i chaačhtiuna'añ, pero cab højts ja'a Dios mänaa xñajtshixø'oy. Hoy højts häna'c mayhooc tøø xjia häyoowhixy, cab højts nmøjpäda'agy. Hix, homiänaajä højts ja'a Dios jaduhñ xcwieendähaty. ¹⁰⁻¹¹Nebiä Jesucristo hijty mäjähñdiuum wiäditiän jabom-jabom, jaanä jaduhñ højts mäjähñdiuum nwädiipä homiänaajä. Ja'a Jesucristocøxpä højts häna'c xjia wi'i yagho'oga'añ. Pero cab højts Jesucristo xñä'ägä nähducy. Hix, coo ja'a Jesucristo yho'cy, mänit jiuypiojtägajch. Mänit jim ñöcxy maa ja'a Tieediä wyiinduumän. Jimä mœcmäjaa jäda'ahaty miøødänä. Paady højts jaduhñ homiänaajä xcwieendähaty. ¹²Paady højts mäjähñdiuum nwädity coo højts Diosmädia'agy nyajwa'xy. Coø ja'a Jesucristo jiuqyhaty, paady hajxy xcwieendähajtäm homiänaajä.

¹³Jaduhñ jim myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguian coo tu'jäya'ay jecy miänaañ: “Nmäböjpiøch

ja'a Diosmädia'agy, päadyhöch ja'a Dios ngapxpaady”; jaanä jaduhñ højts ja'a Diosmädia'agy nmäböjpä, paady højts ja'a Dios ngapxpaatpä. ¹⁴Coo ja'a Dios ja'a Jesucristo yagjuypiojtägajch, ja'a nWiindsønhältäm, jaduhñ højts ja'a tøyhajt nmøødä coo højts xyagjuypiojtägatsaambä näguipxy møød mijts. Paadiä Dios hajxy xyagjuypiojtägatsaanäm coo hajxy nhjttäm tu'ugmädia'agy møødä Jesucristo. Mänitä Dios hajxy nägøxiä xyajnøcxäänäm jim maa ja'a wyiinduumän näguipxy møød mijts. ¹⁵Paady højts häyohn nmänaxy nyajnaxy, chojpy højts njoot jaduhñ coo mijts ja'a Diosmädia'agy hamuumdu'joot mmäbögät cooc ja'a Jesucristo hajxy tøø xñähho'túutäm. Jaanä jaduhñ højts njoot chojpä coo ja'a jäya'ayhajxy maas nämay jiaac mäbögät, weenä Dios hajxy nämay ñäma'ay: “Dioscujú'uyäp”, je'leguioxpä coo ja'a Dios hojiot jiaanč tehñ miøødä. Y weenä Dios hajxy nämay ñämaabiä coo mœcmäjaa jiaanč tehñ miøødä.

¹⁶Nnajuoøby højts jaduhñ coo ja'a Dios hajxy xyagjuypiojgäänäm, paady højts nga'a jootmayhaty. Tehngajnä højts ja'a Dios mœcmäjaa xjiaac mo'oy maa højts njuøhñdycøxpän, hoy højts nni'x ngopc tehngajnä jia mäjay. ¹⁷Neby højts häyohn yaa nmänaxy nyajnaxiän, cab højts jecy nmänax nyajnaxa'añ. Y cab højts jaduhñ njaty tsaächpøcy. Coø højts jaduhñ tøø njaty tøø nhabety, paadiä Dios ja'a mayhajt mõj may tiuna'añ maa højtsøxpän cøjxta'axiøø.

¹⁸ Pero cab hõjts jaduñ nmõjpäda'agy coo hõjts jaduñ yaa njaty nhabety hädaa yaabä naaxwiin. Hix, paquiä hõjts nnä'ä jaty nnä'ä habety. Jim hõjts njoot nbäda'agy maa ja'a Dios ja'a wyiinduumän. Cõjxta'axiøø hajxy jim xyaghidäänäm.

5 Tsipcõxp hajxy nho'ogäänäm ndägoyyäänäm. Pero nmøødhjätäm ja'a tõyhajt hajxy jaduñ coo ja'a Dios hajxy tøø xyajnähdjijäm cooc hajxy jim xyaghidäänäm maa ja'a wyiinduumän cõjxta'axiøø. Diósäts hajxy jim xyaghidäänäm, ca'a wyiingjäya'ayä hajxy jim xyaghidäänäm. ² Coo hajxy yaa ndsaaçhpõjcäm hädaa yaabä naaxwiin, paadiä njoot hajxy jaduñ tøø nbädäacäm coo hajxy jim nnõcxäänäm tsajpootyp. ³ Coo hajxy jim ngõo'täm, jaançh tehñ jiootcuje hajxy jim nniijäwø'owäänäm jim Dioswiinduum. ⁴ Mäduhñtiä hajxy yaa njaac hjätäm hädaa yaabä naaxwiin, cab hajxy jootcuje nhjätäm je'eguiõxpä coo hajxy yaa ndsaaçhpõjcäm. Pero cab hajxy ndsõjcäm coo hajxy paquiä nho'c ndägõoyyäm. Je'e hajxy ndsõjcäm coo njugyhjätäm cõjxta'axiøø nebiä Dios jjugyhatiän. ⁵ Ja'a Diósäts hajxy jaduñ xyajnähdjijäm coo hajxy jim xyajnöcxäänäm maa ja'a wyiinduumän. Tøø ja'a yhEspiritu hajxy jaduñ xyajnäguéjxäm coo hajxy jaduñ xmiøødhjätäm tu'ugmucy. Jaduhñä tõyhajt hajxy nmøødhjätäm coo ja'a Dios hajxy tõyhajt xjiaançh yagjugyhadaäänäm cõjxta'axiøø neby je'e jjugyhatiän.

⁶ Paady hõjts jootcuje nhity jabom-jabom. Mäduhñtiä hõjts yaa njaac jugyhaty hädaa yaabä naaxwiin, cab hõjts jim ndsoj nõcxa'añ maa ja'a Jesucristo wyiinduumän. Tõyhajt jaduñ. ⁷ Hoy hõjts ja'a Jesucristo yaa nga'a ja hixy hajujcy, nmäbõjcäp hõjts ja'a miädia'agy jaduñ. ⁸ Cab hõjts nnä'ägä jootmayhaty ni weeñtiä. Choippy hõjts ja'a njoot coo hõjts nhó'ogät, coo hõjts jim nnõcxät maa ja'a Jesucristo wyiinduumän. ⁹ Cab hõjts nmõjpäda'agy pø ho'ogaamb hõjts, ó pø cab hõjts ndsoj ho'oga'añ. Pero choippy hõjts njoot jaduñ coo hõjts ja'a Jesucristo miädia'agy hoy ngudiüünät. Jaduhñ hõjts ja'a Jesucristo xquiumáyät. ¹⁰ Hix, nägõxiä ja'a Jesucristo hajxy nõcxy nwiindána'awäänäm. Mänit jaaya'ay ñägäpaxa'añ pøn hänäjty hoy tøø quiudiuñ, pøn hänäjty hoy tøø quia'a cudiuñ. Pønjaty hänäjty hoy tøø quiudiuñ, je'eds ja'a hoyhajt ja'a weenhajt hajxy paadaamb. Pero pønjaty hänäjty hoy tøø quia'a cudiuñ, quiumadowaamby hajxy je'e.

¹¹ Nwiingudsähgøøby hõjts ja'a Jesucristo. Jia wi'i choippy hõjts ja'a njoot jaduñ coo hõjts xquiumáyät. Nja wi'i yajmäbõgaamby hõjts ja'a cu'ughajxy coo hõjts ja'a Jesucristo tõyhajt tøø xwyiinguexy. Ñajuøøbiä Dios coo hõjts ja'a miädia'agy hamuumdu'joot ngudiüünä. Chõjpiõçhä njoot jaduñ coo mijts mnajuøøbiät coo hõjts ja'a Diosmiädia'agy hamuumdu'joot ngudiüñ. ¹² Cab hõjts nyajcumaya'añ, hoy hõjts jaduñ nja niänømyii

coo hõjts ja'a Jesucristo tøø xwyiinguexy. Paady hõjts mijts jaduhñ nhawáañám, jaduhñ mijts mnajuó'owát neby hõjts mijts xpiuhgapxó'owát coo hõjts hána'c hánajty jaduhñ tøø xñähwaambety. Ja'a hána'c-hajxy jaduhñmä, je'e hajxy yajcopcøøby pø hoy yhamdsoo cuhdujt hajxy quiudiunñ. Cab hajxy nã'ägädä wiinjuø'øy coo ja'a wyiinmahñdyhajxy quia'a nã'ägädä hoyyá. ¹³Jaduhñ hõjts hána'c xñänømy cooc tyijy hõjts nguhmäñø'øy coo hõjts ja'a Dios ndsocy. Diósäts hõjts xñajuøøby coo hõjts nga'a cuhhiñ coo hõjts nga'a cuhmäñø'øy. Hix, chojpy hõjts ja'a ñjoot jaduhñ coo mijts ja'a Dios ja'a hoyhajt ja'a weenhajt xmió'owát.

¹⁴Coo hõjts ja'a Jesucristo xjiaanč tehñ chójcäm, paady hõjts ja'a miädia'agy ngudiúunäm hamuumdu'joot. Nmøødhájtäm ja'a tøyhajt hajxy jaduhñ coo jaaya'ay hajxy hoy xñähho'túutäm nägøxiä. Xyajñähwáatsäm ja'a nbojpä ngädieeyhajtämhajxy. ¹⁵Coo ja'a Jesucristo hajxy hoy xñähho'túutäm, paadiä nhamdsoo cuhdujt hajxy nga'a yajtúunänä. Tsøgä miädia'agy hajxy jaduhñ cudiúunäm mäduhñtiä hajxy yaa njaac juyghájtäm. Y coo ja'a Jesucristo jiiyjpiøjtägajch, jaduhñä tøyhajt hajxy nmøødhájtäm coo hajxy xyagjugyhadaañäm çøjxta'axiøø nebiä Tieedy jiiyghatiän.

¹⁶Cab hõjts pøn nyajcopcøøñä pø mäyøøhajxy, pø häyoobhajxy. Ja'a Jesucristo, jaduhñ hõjts hijty nhixy nebiä pajäya'ayän. Pero cab hõjts jaduhñ nhixnã nebiä pajäya'ayän.

¹⁷Hoorä, pønjaty ja'a Jesucristo

tu'ugjoot tu'ugjuøhñdy møødhájnäp, hawiinjembä wiinmahñdy hajxy jaduhñ miøødhájnäp. Tøø ja'a yhaxøøgwiinmahñdy hajxy jaduhñ yhøxhixnã.

¹⁸⁻¹⁹Ja'a Dios jaduhñ mänaan coo hawiinjembä wiinmahñdy hajxy nmøødhájtäm. Y coo ja'a Jesucristo hajxy hoy xñähho'túutäm, jaduhñä Dios ja'a nbojpä ngädieey hajxy xyajñähwáatsäm. Jaduhñ hajxy xmiøødnijiootpaatäm. Y hõjts jaduhñ tøø xwyiinguexy coo hõjts ja'a miädia'agy jaduhñ nyajwá'xät coo ja'a Jesucristo hajxy tøø xñähho'túutäm, y coo ja'a Dios hajxy xyajñähwáatsäm, y coo ja'a Dios hajxy jaduhñ xmiøødnijiootpaadaañäm. ²⁰Ja'a Dios hõjts tøø xwyiinguexy coo hõjts ja'a Jesucristo miädia'agy nyajwá'xät. Jaduhñ hõjts tøø xñäma'ay coo hõjts mijts nmänuu'xtá'agät coo miädia'agy hajxy mmäbójcät. Jaduhñä Dios hajxy xyajñähwá'adsät. Jaduhñ hajxy ween xmiøødnijiootpaadøøjät.

²¹Cabä Jesucristo ja'a Dios mänaa miägädiehy. Pero coo Dios hajxy xjiaanč tehñ chójcäm, paady miänaañ coo ja'a Jesucristo ja'a nbojpä ngädieeyhajxy xchømó'cäm. Y coo ja'a Jesucristo hajxy xñähho'túutäm, jaduhñä Dios hajxy xyajñähwáatsäm. Jaduhñ hajxy xpiädáacäm hawa'adstuum.

6 Tøø ja'a Diosmädia'agy hajxy mmäböcy, paadiä Dios ja'a hoyhajt ja'a weenhajt hajxy tøø xmiø'oy. Hõjts mijts nmänuu'xtaacy coo ja'a Diosmädia'agy hajxy hoy mgudiúnät. Paady mijts jaduhñ

nmänuu'xta'agy, coo højts ja'a Dios
nmøødtuñ. ²Hix, jaduñ jīm myiñ
cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän:

Tøøch nyajñhdijy mänääjoch
miičh ja'a hoyhajt ja'a
weenhajt hawiinmats
nmó'owät.

Cooch miičh mänit xpia'yá'axät,
mänitoch miičh nmädówät.

Mänit nbuhbédät.

Mänit nyajñhwa'ads
nyajcuhwá'adsät,

nømä Diosmädia'agy miäna'añ.

Hoorä, tøø yhabaatnä coo

ja'a Dios hajxy nba'yáaxämd.

Jaduñä Dios hajxy xyajñhwaats
xyajcuhwáatsämd.

³Maa højts ja'a Diostuung
nduñän, hoy højts njäya'ayhaty.
Hix, cab højts ndsocy coo højts
pøn xñähwaambédät. ⁴Hoy
højts ja'a Diostuung njaančh tuñ.
Nmee'xtujpy højts hoy tyijä, hoy
ñejpiä højts nja jaty nja habety.
Hanaxiä højts tøø ndsaačhpocy.
Tøø højts häyohn mayhooc
nmänaxy nyajnaxy. ⁵Tøø højts
mayhooc nyajwobho'ogy. Tøø højts
mayhooc nyajtsumy. Tøø højts
ja'a cu'ug mayhooc xñäbädø'ogy.
Tøø højts mayhooc nhanuu'xø'øy
ja'a Diosmädia'agyquiøxpä. Tøø
højts jamia'ay nhity mayhooc
ja'a Diosmädia'agyquiøxpä. Tøø
højts mayhooc jaguiay jayhu'ugy
nhijpä. ⁶Coo højts ja'a Diostuung
nduñ, cab højts haxøøgwiiinmahñdy
nnä'ägä møødä. Nwiinjuøoby
højts ja'a Diosmädia'agy.
Mee'xxieemy højts nhity, cab højts
tii nmøjpdä'agy. Hojioot højts
nmøød. Hix, ja'a Dioshespíritu
højts nmøød. Hamuumdu'joot højts

jäya'ay jaduñ ndsocy nba'häyoy.

⁷Nyajwa'xyp højts ja'a tøyhajt. Ja'a
Diosmäjaa højts nmøød. Jaančh
tehñ yhoy højts njäya'ayhaty nebiä
Dios choquiän. Jaduñ højts ja'a
haxøøgpä nga'a yajmäjäda'agy.

⁸Näje'eyyä højts jäya'ay jaduñ
xwyiingudsähgø'øy. Näje'e højts
xquia'a tsocy xquia'a mee'xy.
Näje'e højts xquiumay, näje'e højts
xñähojy. Tømiädiaacp højts, hoy
højts jäya'ay näje'e xjia nänømy
cooc tyijy højts nhøñda'agy. ⁹Hoy
højts ja'a tsaangu'ug xjia hixyhaty,
cab højts häna'c näje'e xmiämøj
xmiämayø'øy. Mäjähñdiuum højts
njaančh tehñ wiädity, høxtä
xyagho'ogaamb højts jäya'ay. Pero
ja'a Dios højts jaduñ xcwieendhajt.
Tøø højts ja'a Dios xyajcumädoy,
pero cabä Dios jaduñ miäna'añ
coo højts nhó'ogät. ¹⁰Jootcujc
højts nnäl'ägä hity homiänaajä, hoy
højts wiingumänaajaty nja mänaxy
nja yajnaxy. Hoy højts nja häyoy,
nyajñähixøoby højts ja'a jäya'ay
ja'a Diosmädia'agy nämay, jaduñä
hoyhajt ja'a weenhajt hajxy piäadät.
Hoy højts tii nga'a ja møødä,
Dios højts xmiooby tijaty højts
nyajmaajiajpy.

¹¹Mägu'ughajpäðjc, ja'a mijts jīm
hijpä Corintos, mijts jaduñ nmägapxyp.
Tøø mijts ngøxy hawäänäm nebiaty
højts ja'a mädia'agy nmøødä. Njaančh
tehñ chojpy højts mijts jaduñ. ¹²Nja
wi'i miøødnijootpaadäänäp højts mijts.
Cab højts nnajuø'øy pø jaduñ mijts
xjiäwøöbiä. ¹³Tunä mayhajt hajxy, tsøc
hajxy nijootpáatäm. Jaduñ mijts
nmägapxy nebiä huungän.

¹⁴Cab hajxy mmøødwädiñmúgät
pøn ja'a Diosmädia'agy ca'a mabøjp,

coo hajxy jaduhñ mnä'ä pahjxpät neby hajxy yhaxøøgwädiitä. Hix, pønjaty ja'a Diosmädia'agy mäbøjp, hoy hajxy quiuidiuñ. Hawa'adstuum hajxy je'e. Pero pønjaty ca'a mäbøjp, cab hajxy quiuidiuñ. Wiing ja'a wyiinmahñdyhajxy. Haxøøgtuum hajxy je'ebä. ¹⁵Hix, cabä Jesucristo tu'ugmädia'agy yhity møødä møjcu'ugong. Jaanä jäduhñduhmbä, pøn ja'a Diosmädia'agy mäbøjp, cab hajxy tu'ugmädia'agy yhiipä møød ja'a Diosmädia'agy hajxy ca'a mäbøjpä. ¹⁶Cabä cuhdujt jaduhñ myiñ coo häna'c quepychech naaxpoch hajxy wyiingudsähgø'owät maa ja'a Diostøjcän. Cabä quepychech naaxpoch jiujuquiä. Ja'a Diósäts mäböcy jujcy. Y coo ja'a Diosmädia'agy hajxy nmäbøjcäm, jaduhñ mäwiin hajxy nmäbáatäm nebiä Diostøjcän, je'leguiøxpä coo ja'a Dioshespíritu hajxy nmøødhájtäm. Jaduhñä Dios jecy miänaañ:

Pønjátyhøchä nmädia'agy xmiøbøjcäp, je'ečhä nhEspíritu nmo'owaamby. Nwoowhidáambiøch hajxy je'e.

Xwyiingudsähgø'owáambiøch hajxy je'e.

Ngu'ughadáambiøch hajxy je'e,

nømä Dios hajxy jecy xmiädiáacäm.

¹⁷Jaduhñä Dios jecy miänaambä:

Puhwaatsnä hajxy ja'a häna'c ja'a quepychech hajxy wiingudsähgøøbiä, ja'a häna'c ja'a naaxpoch hajxy wiingudsähgøøbiä.

Cab hajxy mmøødwädiimjñät.

Høxhix ja'a haxøøgpä hajxy. Mänitøch mijts xquiø'ødägøøñät.

¹⁸XTieedyhadáambiøch mijts hänajtiän. Nnøøxhadáambiøch nmajc-hadáambiøch mijts hänajtiän,

nømä Dios jecy miänaañ. Møccuhdujt ja'a Dios miøød. Hoy piønä jaduhñ yhane'emy.

7 Mägu'ughajpädøjc, tøyhajt jaduhñ coo ja'a Dios hajxy xyhuunghájtäm. Tsøcxä haxøøgwiiinmahñdy hajxy najtshixøøyyäm cøxiä. Yø'ø haxøøgwiiinmahñdy, xyajmä'täp ja'a mni'x ja'a mjuøhñdy jaduhñ. Tsøgä Dios hajxy wiingudsähgøøyyäm. Tsøgä njoot hajxy pädáacäm maa ja'a Diosøxpän.

²Cham højts mijts nnämäaguiumbä, tunä mayhajt hajxy, tsøc hajxy nijjootpáatäm. Cab højts pøn tøø nhäyoowhixy, cab højts pøn haxøøgwiiinmahñdy tøø nyajnähixø'øy, cab højts pøn tøø nwiinhøøñ. ³Pero cábøch nmäna'añ cooch pøn tøø xñähøøñø'øy. Njaanč tehñ chojpy højts mijts jaduhñ mäduhñtiä hajxy yaa njaac jugyhájtäm hädaa yaabä naaxwiin. Jaduhñ mijts hijty tøø nhuuc nämaabiä. ⁴Nnajuøøbiøch coo mijts ca'xy mgudiuna'añ waambátyhøch mijts tøø nmägäpxy tøø nhane'emy. Ngumáabiøch mijts jaduhñ. Jootcújc-høch njaanč tehñ niijiäwø'øyii maa mijtsøxpän. Jaanč tehñ xioondáacpøch, hoy højts madiu'u nja tsaächpøcy.

⁵Coo hõjts ja'a hermano Tito jim nga'a paaty maa ja'a cajpt jaduhñ xiõhatiän Troas, paady hõjts jim nwiimbijty. Y coo hõjts yaa nmejch Macedonia-naaxooty, ni yaa hõjts ja'a hermano Tito nga'a paatpä. Coo hõjts yaa nga'a tsoj paaty, paady hõjts hijty jootcujc nga'a nä'ägädä nijiäwø'oyii. Xmiädsiphajp hõjts jäya'ayhajxy hijty ja'a Diosmädia'agyquiõxpä. Jootmayhajp hõjts hijty je'eguiõxpä cooc tyijy mijts jaduhñ mga'a mäbøga'añ. ⁶Ja'a Dios, yagjootmøcpøjpy je'e pønjaty jaduhñ jootmayhajp. Y coo ja'a hermano Tito jiaanč mejch, mänit hõjts ja'a Dios xyagjootmøcpøjcy. ⁷Xjiaanč tehñ yagjootmøcpøjc hõjts ja'a Dios jaduhñ coo hõjts ja'a hermano Tito xyhawaanä coo mijts je'e myagjootmøcpøjcy mänaa jim yhitiän maa mijtsän. Cøjx hõjts xyhawaanä cóogøch mijts xjia wi'i jibbhixy cooçh jim nnøcxät maa mijtsän. Jaduhñ hõjts tøø xyhawaanäbä cooc mijts mjootmayhaty je'eguiõxpä cooçh mijts hijty tøø xyhuuc yagjootmayhajp. Y jaduhñ hõjts tøø xyhawaanäbä cóogøch mijts xjiaanč tehñ jiahmiejsta'agy. Coo hõjts jaduhñ tøø xquiõxy hawaanä, páadyhöch njaanč tehñ xioonda'agy.

⁸Mänájøch mijts ja'a nocy jawyiinhajtpä nyajnäguexiän, nhójjøch mijts jaduhñ siémpräm. Paady hajxy weeñtiä mjootmayhajty. Jootmayhájthøch høøch wéeñtiäbä coo mijts nhojy. ⁹Coo mijts nhojy, paadiä mhaxøøgcuhdujt hajxy mhøxhijxy. Xquiumaayy

mijts ja'a Dios jaduhñ coo hajxy jaduhñ mhøxhijxy. Coo hajxy jaduhñ mhøxhijxy, páadyhöch nxoonda'agy, ca'a jie'eguiõxpä coo hajxy mjootmayhajty. ¹⁰Pønjaty yhaxøøgcuhdujt høxhijxp, je'edshajxy hodium mähmø'owäp. Cumay hajxy jaduhñ piädsómät maa ja'a Diosän. Y cab hajxy jaduhñ jootmayhájnät. Pero pønjaty yhaxøøgcuhdujt ca'a høxhijxp, haxøøgtuum hajxy miähmø'owät. Hoy miänaaxøø hajxy jaduhñ jootmayhada'añ. ¹¹Pero mijts, hamuumdu'joot hajxy mgudiuñ nebiaty mijts tøø nmägapxy tøø nhane'emiän mänájøch ja'a jayøbajtpä nocy nguexiän. Mjaanč høxhijx ja'a mhaxøøgcuhdujt hajxy nebiä Diosmädia'agy yhane'emiän. Mjootmayhajt hajxy jaduhñ coo hajxy hijty tøø mgädieey. Y mdsähgøøyy hajxy jaduhñ weeñtiä. Chøjpy ja'a mjoothajxy coo mijts ngumáyät, paadiä craa hajxy mhøxquejxpädsøømy, ja'a haxøøgjatcøøyyäbä. Tøø hajxy myajcähxø'nø coo hajxy tii pojpa tii cädieey mga'a møødän. ¹²Paady hõjts ja'a nocy jim nguejxy maa mijtsän, coo häna'c-hajxy haxøøg tøø ñidiuñii. Ca'a jie'eguiõxphajtiä hõjts yø'ø nocy nguejxy. Paady hõjts nguejxpä, chojpy hõjts ja'a njoot hánajty coo hajxy myajcähxø'ogät coo hõjts mijts xchocyñä. Xyhijxp hõjts ja'a Dios jaduhñ coo hõjts nga'a høhnda'agy. ¹³Coo hõjts mijts jaduhñ xchocyñä, paady hõjts nxoonda'agy.

¹⁴Xoondaacp hõjts jaduhmbä coo ja'a hermano Tito xioondaacpä. Paady xioonda'agy coo ja'a

Diosmädia'agy hajxy hänajty hoy mbanøcxyñä nägøxiä mänaa jim yhitiän maa mijtsän. Tøøchä hermano Tito hijty nnäma'ay coo mijts ja'a Diosmädia'agy hoy mgudiuñ. Y tøyhajt hajxy mjaanč cudiuñ. ¹⁵Hamuumdu'joot mijts ja'a hermano Tito xjiaanč tehñ chocy, je'eguiøxpä coo mijts ja'a miädia'agy mmäbøjcä hamuumdu'joot nebiaty mijts xyhanehmiän. ¹⁶Nnajuøøbiøch coo mijts ja'a Diosmädia'agy hoy mbanøcxaannä; páadyhøch nxoonda'agy.

8 Hoorä, mägu'ughajpädøjc, cham højts mijts nyajmøødmädia'aga'añ nebiaty ja'a Dios mayhajt tøø tiuñ ja'a mäbøjpädøjcøxpähajxy, ja'a hajxy jim tsänaabiä Macedonia-naaxooty. ²Jaanč tehñ xioondaacp hajxy, hoy hajxy jaduñ tøø jia tsaächpøcy hoyhoy, hoy hajxy jaduñ jia häyoy hanaxiä. Coo hajxy jaduñ jiaanč tehñ xioonda'agy, paadiä xädø'øñ hajxy may tøø yajmucy. Hojioot hajxy jiaanč tehñ miøød, paady hajxy may tøø yajmucy. Tøø ja'a häyoobäjäya'ay xädø'øñ hajxy mio'oyii; ja'a hermanodøjc-hajxy jaduñ tøø yecy. ³Hamuumdu'joot hajxy jaduñ tøø yecy, ca'a yhadspä, ca'a yhajootma'adä. Tøøch nhamdsoo hixy coo hojioot hajxy jaduñ jiaanč tehñ miøødá. Høxtä yejnaxypä xiädø'øñ hajxy jaduñ näjootpä. ⁴Coo hajxy miädoyhajty coo højts ja'a häyoobäjäya'ay hänajty nbuhbeda'añ xädø'øñhaam, ja'a Diosmädia'agy hajxy mäbøjpä, mänit højts xñämaayy coogä

xädø'øñ hajxy jaduñ quiexaambä, ja'a hajxy jim tsänaabiä Macedonia. Hamuumdu'jootäc hajxy jaduñ quiexa'añ. ⁵Xoondaac højts jaduñ coo ja'a hermanodøjc xädø'øñ hajxy may yejcy, ja'a hajxy jim tsänaabiä Macedonia. Y coo hajxy miänaañ coo ja'a Dios ja'a miädia'agy hajxy hamuumdu'joot quiudiunaanä, paady højts maas hanaxiä nxoondaacy. Dios jaduñ mänaañ coo hajxy jaduñ quiudiünät. Jaduñ hajxy miänaambä cooc højts ja'a nmädia'agy hajxy xquiudiunäänäbä. ⁶Mänaa ja'a hermano Tito jim jayøbajt yhooyän maa mijtsän, mänit hajxy xñämaayy coo xädø'øñ hajxy myajmügät. Hoorä, jim højts ja'a hermano Tito nguejxtägatsaambä maa mijtsän, weenä xädø'øñ hajxy mgøxy yajmucy. Mänit hajxy jim mguéxät maa ja'a häyoobäjäya'ayhajxiän, ja'a Diosmädia'agy hajxy mäbøjpä. ⁷Jaanč tehñ yhoy ja'a Diosmädia'agy hajxy mmäbøcy. Jaanč tehñ yhoy hajxy myajwiingapxø'øy. Jaanč tehñ yhoy hajxy mwiinjüø'øy. Hamuumdu'joot hajxy jaduñ mmäbøcy. Xjiaanč tehñ chojpy højts mijts. Hoorä, chojpy højts ja'a njoot coo mijts ja'a häyoobäjäya'ay mjaanč tehñ piuhbédät hamuumdu'joot xädø'øñhaam.

⁸Cäbøch mijts ndehñ yhane'emy coo hajxy mbuhbédät. Paady mijts jaduñ nyajmøødmädia'agy nebiatiä wiingjäya'ayhajxy tøø miäbuhbetiän, ween hajxy jaduñ mbahíjxpät. Jaduñ hajxy myajcähxø'øgät coo hajxy tøyhajt

mjaančh mädsojpä. ⁹Tøyhajt jaduhñ coo ja'a Jesucristo hojioot jiaančh tehñ miøødä, ja'a nWiindsønñhajtämhajxy. Cahnä hänäjty yaa quiäda'agyñä hädaa yaabä naaxwiin nebiä pajäya'ayän, jim hijty mœc yhane'emy maa ja'a Tieedy ja'a wyiinduumän. Pero coo yaa quiädaacy, mänit jaduhñ jiajty nebiä hädaa yaabä jäya'ayhajxiän, neby hajxy yaa nhäyóowäm. Jaduhñ hajxy hoy xñähho'túutäm. Y coo hajxy jaduhñ tøø xñähho'túutäm, paady hajxy jim xyajnœcxäänäm maa ja'a Tieediä wyiinduumän, pønjataiä miädia'agy jaduhñ mabójcäp.

¹⁰⁻¹² Cham mijts nwiingapx njøjcapxø'owa'añ coo ja'a xädø'õñ hajxy myajpedøød neby hajxy hadojumøjt mwiinmahñdyhajtjän coo hajxy hänäjty myajmuga'añ. Mja nähmajts hajxy jaduhñ, pero cahnä hajxy myajpedyii. Hahixøøby jaduhñ coo hajxy myajpedøød, jaduhñ hajxy myajcähxø'ögät coo hojioot hajxy tøyhajt mjaančh møødä. Mijts jaduhñ mwiinmahñdyhajtsohñ coo xädø'õñ hajxy hänäjty myajmuga'añ. Jaduhñ hajxy myégät neby hajxy mmäjäda'aga'añ. Mädyyyä jaduhñ. Cab jaduhñ yahixø'oy coo hajxy hanaxiä myégät. Hiñ, jaduhñä Dios ja'a jioot chocy coo hajxy myajcähxø'ögät coo hojioot hajxy jaduhñ mjaančh møødä.

¹³Cábøch nmäna'añ coo hajxy mhäyoodägø'owät, páadyhøch tøø nmäna'añ coo hajxy hanaxiä mga'a yégät. ¹⁴Jaduhñhøchä njoot chocy coo pøn tii quia'a yajmaajiädät. Jaduhñds je'e, hahixøøby jaduhñ

coo mijts ja'a häyooobäjäya'ay mbuhbédät, je'eguiøxpä coo mijts nä'a tægø'øbä mmøødä jäda'ahaty. Y coo mijts hänäjty tøø mhäyoodägø'oy, mänit mijts xpiuhbejtägätsät, pø jim hajxy hänäjty miøødä nä'a tægø'øbä. ¹⁵Jaduhñ jim myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän: “Pønjatai may yajpädø'c, piuhmooy hajxy je'e pønjatai weeñtiä yajpädø'c. Yaghaguipxyjatiøoy hajxy jaduhñ tu'cuhdujt.”

¹⁶Dios ja'a hermano Tito jaduhñ tøø yajnähdiy coo hojioot miøødhädät maa mijtsœxpä, neby højts hojioot nmøødän maa mijtsœxpän. Dioscujú'uyäp ja'a Dios jaduhñ. ¹⁷Coo højts ja'a hermano Tito nnämaayy coo jim ñøcxät maa mijtsän, jootcugøoy je'e coo højts jaduhñ nnämaayy coo jim ñøcxät. Hiñ, hamdsoojoot hijty jaduhñ ñä'ägä nœcxa'añ.

¹⁸Nyajmäguexø'owaamby højts ja'a hermano Tito ja'a mägu'ughajpä wiingpä. Wiinduhmčhajtøjc tøø yajmädohyaty coo ja'a Diosmädia'agy hoy yajwa'xy ja'a Jesucristocœxpä. ¹⁹Jaduhñä mabøjpdøjc-hajxy tøø miänaambä coo højts nmøødhädät majaty højts ja'a xädø'õñ nyajmucy mänaa højts ja'a häyooobäjäya'ayhajxy hänäjty nœcxy nmo'owa'añän. Cähxø'øgaamb jaduhñ coo ja'a Dios miøjjä jiaančh. Jaduhñ quiähxø'øgaambä coo højts hojioot nmøødä. ²⁰Paady højts nämetsc nädägøøg nwädity xädø'õñyajmujpä, cab højts ndsocy coo højts pøn xñänómät cooc tyijy højts nje'ehada'añ. Hiñ, majiati højts

xädø'õñ nyajmucy. ²¹Chojpy højts ja'a njoot jaduhñ coo højts ja'a jäya'ayhajxy xquiumáyät neby højts ja'a Dios xquiumáyyän.

²²Chaads højts ja'a mägu'ughajpä mäwiingpä nguexáangumbä møødá hermano Titohajxy. Mayhooc højts hoy tøø xmiøødtuñ hoy ñä'ä mädyii tuungä. Hamuumdu'joot jim ñöcxa'añ maa mijtsän. Hix, ñajuøøby jaduhñ coo mijts hoy myajtøjtägø'øwa'añ. ²³Naxiä hermano Tito hajxy hoy mdehm yajtøjtägø'øwät coo hajxy jim miédsät. Haa ja'a hermano Tito, hoy miänáajøch jaduhñ xñä'ägä møødtuñ, páadyhöch jim nguexa'añ maa mijtsän. Y ja'a jiamioødhajxy nämetspä, ja'a mæbøjpadøjc-hajxy yaabä, jaduhñ hajxy tøø miänaambä coo hajxy jim ñöcxät. Hoyyá Jesucristo hajxy wyiingudsähgø'øy. ²⁴Coo mijts ja'a hermano Tito hoy myajtøjtägø'øwät møødá jiamioødhajxy, jaduhñ mijts ja'a mæbøjpadøjc hajxy xyhíxät coo hajxy tøyhajt mjaançh mädsocy. Tøjiádäp jaduhñ neby højts mijts tøø nmädia'aguian coo mijts hojioot mjaançh tehñ miøødá.

9 Høøch mijts jaduhñ nnä'ä jaac näjaayøøby. Nnajuøøbiøch jaduhñ coo mijts ja'a häyoobjäya'ayhajxy mbuhbeda'añ, ja'a Diosmädia'agy hajxy mæbøjpä. ²Hix, nnajuøøbiøch coo hajxy hamuumdu'joot mbuhbeda'añ. Jadúhñhöchä mæbøjpadøjc-hajxy tøø nhawaanä, ja'a hajxy jim tsänaabiä Macedonia-naaxooty. Jadúhñhöch hajxy tøø nhawaanä coo mijts hadøjumøjt mdägøøyy xädø'øñyajmujpä, pønjatia

Diosmädia'agy jim mæbøjp Acaya-naaxooty. Y coo mijts jayøjp mnähmajch, paadiä Macedoniabä jäya'ayhajxy nämay xpiahixaambä. Jaduhñ hajxy hamuumdu'joot miäbuhbedaambä nej mijts mmäbuhbeda'añän hamuumdu'joot. ³Páadyhöchä hermano Titohajxy jim nguejxø'øga'añ maa mijtsän, weenä xädø'õñ hajxy paquia myajmujpadø'øy. Jaduhñds je'e, cooçh jim nnöcxät, tøø ja'a xädø'õñ hajxy hänajty mgøxy yajmujnä. Haa ca'a, tøøchä Macedoniabähajxy nhawaanä coo mijts ja'a xädø'õñ myajmuga'añä. ⁴Hix, wéhñdøchä Macedoniabä jäya'ayhajxy näje'e nmødhädät jim maa mijtsän. Y coo hajxy jaduhñ xyhíxät coo ja'a xädø'õñ hajxy hänajty mga'a cøxy yajmucyñä, mdsähdiunaamb hajxy jaduhñ. Jadúhñhöch ndsähdiuumbät je'leguixp cooçh mijts tøø nmädia'agy coo ja'a xädø'õñ hajxy hänajty myajmuga'añ. ⁵Páadyhöch jaduhñ nwiinmaayy coo hijty yhahixø'øy cooçhä hermano Titohajxy jawyiin nguejxø'øgät maa mijtsän, jaduhñ mijts jim xpuihbédät maa ja'a xädø'õñ hajxy myajmuquian. Jaduhñä xädø'õñ hajxy myaghídät nähix hahixø'ø cooçh jim nmédsät, neby hajxy jaduhñ tøø mmäna'añän coo hajxy myaghida'añ. Jaduhñ hajxy myajcähxø'øgät coo ja'a xädø'õñ hajxy myega'añ hojiootcøxpä. Cab pøn jaduhñ miäná'anät cooc tyijy mijts hadsip tøø nhane'emy coo hajxy myégät. ⁶Jaduhñds je'e, pønjaty jaduhñ wiinduc wiindsaach, cabä hoyhajt hajxy piaada'añ. Pero pønjatia

häyoobäjäya'ay näxuut'sp, je'edsä hoyhajt hajxy jaduhñ paadaamb. Tøyhajt jaduhñ. ⁷Jootcuje hajxy myégät hamuumdu'joot neby hajxy hänäjty myega'añän, ca'a yhadsipä ca'a yhajootma'adä, ca'a hajxy tii mnajtshäyowø'oy. Hiñ, je'e ja'a Dios chojpy pønjaty jaduhñ jootcuje yejp. ⁸Møj jaančhä Dios. Xmió'owäp mijts ja'a hoyhajt ja'a weenhajt mõj may, jaduhñ hajxy tii mga'a yajmaajiadät ni mänaa. Nä'ä tägø'øbä hajxy jaduhñ xmió'owät, jaduhñä wiingjäya'ay hajxy hoy mbuhbejtägätsät hoy ñeippiä. ⁹Jaduhñ jim myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän:

Pøn hojiäya'ay, mõj mayyä häyoobäjäya'ay piuhbety.
Hoy miänaaxøø ja'a Dios jaduhñ piuhbejtägatsa'añ.

¹⁰Ja'a Dios, yejpy je'e ja'a tøømd mädyii mn'i'ibäp, mädyii mdúnäp. Yajmayøøby jaduhñ nebiä mgáyät nebiä mhú'ugät. Jaanä jäduhñduhmbä, xmió'owäp mijts ja'a Dios nä'ä tägø'øbä tijaty hajxy hänäjty myajmaajiajpy, jaduhñ mijts ja'a häyoobäjäya'ay mmoodiägätsät. ¹¹Y coo mijts ja'a häyoobäjäya'ay jaduhñ hamuumdu'joot mbuhbédät, mänit mijts ja'a Dios ja'a hoyhajt ja'a weenhajt mõj may xmió'owät. Y coo højts ja'a häyoobäjäya'ay xädø'øñ nøcxy nmo'oy, ja'a mijts hänäjty tøø myéquiäbä, mänitä häyoobäjäya'ay ja'a Dios hajxy ñäma'awa'añ: “Dioscujú'uyäp.” ¹²Hiñ, coo mijts ja'a häyoobäjäya'ay jaduhñ mbuhbédät, mejtstu'uja'a hoybä hajxy jaduhñ mduna'añ. Piaadaambiä häyoobäjäya'ayhajxy tijaty hajxy hänäjty yajmaajiajpy, y

tehngajnä ja'a Dios hajxy jaduhñ ñäma'awa'añ: “Dioscujú'uyäp.” ¹³Coo mijts ja'a häyoobäjäya'ay jaduhñ mbuhbédät jootcuje hoy miädyii cajptä, myajcähxø'øgaamby hajxy jaduhñ coo ja'a Dios ja'a miädia'agy hajxy mgudiuunä ja'a Jesucristocøxpä. Jaduhñä häyoobäjäya'ay ja'a Dios hajxy mõj jaančhä ñäma'awa'añ, je'eguiøxpä coo mijts ja'a Dios ja'a miädia'agy mgudiuunä, møød coo hojiot hajxy mjaančhä tehñ miøødä ja'a häyoobäjäya'aguiøxpähajxy. ¹⁴Coo mijts ja'a Dios ja'a hoyhajt ja'a weenhajt mõj may tøø xmiø'oy, paady mijts ja'a häyoobäjäya'ay xchoga'añ xpia'häyowa'añ, møødä Dios hajxy pia'ya'axa'añ ja'a mijtsøxpä. ¹⁵Tsøcxä ja'a Dios hajxy nägøxiä nämáayyäm: “Dioscujú'uyäp”, je'eguiøxpä coo ja'a yHuung yaa quiejxy hädaa yaabä naaxwiin, coo hajxy hoy xñähho'túutäm. Møjmayhajt ja'a Dios jaduhñ tiuun hoy-yagjuøñä.

10 Høøch mijts chamñ nmägapxaamby nhane'emaamby, høøch Pablohajpä. Mänaa ja'a Jesucristo yaa wiäditiän hädaa yaabä naaxwiin, jaančhä tehñ miøødä hojiot hänäjty. Mee'xxieemy hänäjty jiaančhä tehñ wiädity. Jadúhñhöch je'e nja pahixaañ cooçhä mijts jaduhñ nmägapxa'añ nhane'ema'añ. Ja'a nmädsiphøchhajxy, jadúhñhöch hajxy xñänømy cooc tyijy mijts hänäjty tsähgø'ø tsähgø'ø nmägapxy nhane'emy mänájøch jim nhitiän maa mijtsän, pero cooc tyijy høøch nga'a tsähgøøñä coo mijts nmägapxy nhane'emy

nocyhaam. Cab jaduñ tiöyyä, nä'a höñdaacp hajxy jaduñ. ²Mägu'ughajpädøjc, huuc tunä mayhajt hajxy, høxhiχ ja'a haxøøgpä ja'a ca'a hoybä hajxy. Coö hajxy jaduñ mhøxhíxät, cab mijts jim waamb nnámá'awät coöch jim nnócxät maa mijtsän. Pero põñ jaduñ mänaamb cooc tyijy højts hoy nga'a wädity nebiä hädaa jäya'ayhajxy hoy quia'a wäditiän hädaa yaabä naaxwiin, je'ečh mabøcy hajxy nhójàp hajäya'ayhaam. Nyajcähxó'øgäbøch jaduñ coöch hänäjty tøyhajt nga'a tsähgø'øy. ³⁻⁴Hoy højts yaa nja tsäna'ay hädaa yaabä naaxwiin, cab højts ja'a nhamdsoo wiinmahñdy nyajtuñ nebiä yaabä jäya'ayhajxy yajtuñän. Ja'a Dios højts xpiuhbejp ja'a miäjaahaam, cab højts ja'a Dios ja'a miädsip jaduñ nyajmäjädaacä. ⁵Jii jäya'ayhajxy näje'e wiädity, yajcumayaamb hajxy, höñdaacp hajxy. Cabä jioothajxy yajmädsocy coo wiinghäna'c ja'a Dios hajxy pia'häyówät. Nyajcähxø'py højts jaduñ coo yø'ø häna'c-hajxy jaduñ yhöñda'agy. Y coo højts hänäjty tøø nga'a yajmäjäda'agy, mänit højts nyajmäböga'añ ja'a Jesucristocøxpä, coo ja'a miädia'agy hajxy ween quiudiuunä. ⁶Y coo mijts hänäjty hoy tøø mgudiun, cab højts mijts hänäjty waamb nnäma'awaannä. Pero põnjaty jaduñ ca'a nä'ägädä cudiunaamb, je'eds højts hahoy nhøxquexaamb by maa ja'a tsajtøjcän.

⁷Pønjaty jaduñ najuøøby coo hajxy tøø wyiinguexyii ja'a Jesucristäm, ween hajxy ñajuøøbiä coöch ja'a Jesucristo

tøø xwyiinguejxpä. Tøyhajt jaduñ. Hoy piönä jaduñ ñajuø'øy. ⁸Ja'a Jesucristo højts ja'a cuhdujt jaduñ tøø xmiø'oy coo højts mijts nmägäp x nhané'emät. Chøjpiä jioot jaduñ coo mijts ja'a miädia'agy mjaac mabøjcät. Cabä jioot chocy coo hajxy mdu'udägóyyät. Tøyhajt jaduñ coöchä Jesucristo ja'a cuhdujt jaduñmä tøø xmiø'oy. Coöch jaduñ nniänømyii, cábøch ndsähdiuna'añ, hóyhøch häna'c jaduñ xjia nänømy coógøch tyijy nyajcumaya'añ hanaxiä. ⁹Cábøch mijts nhadsähgø'øwa'añ, hoy mijts nocy naxxy nja yajnäguexy. ¹⁰Ja'a nmädsiphøchhajxy, jaduñ hajxy miäna'añ cooc tyijy mijts møc nhane'emy nocyhaam. Pero jaduñ hajxy miänaambä cooc tyijy hänäjty møc nga'a hane'emy mänäagøch jim nhitiän maa mijtsän, cooc tyijy hänäjty weenjaty ndsähgø'øy. ¹¹Pero põnjaty jaduñ mänaamb, cabä tøyhajt hajxy miøødä. Jaduhñdsä tøyhajtpä, neby højts mijts møc nhane'emiän nocyhaam, jaanä jaduñ mijts møc nhane'emaambä coo højts jim nnøcxtägätsät maa mijtsän.

¹²Jii häna'c-hajxy näje'e, jaančh tehñ yajcumayaamb hajxy cooc tyijy hajxy jiaančh tehñ jiaty jiaančh tehñ ñajuø'øy. Hamiñ haxøpy hajxy jaduñ ñiguiumayii. Y cabä wiinghäna'c hajxy quiumay. Pero cabä tøyhajt hajxy miøødä. Højts, cab højts jaduñ nhäna'c-haty. Cab højts jaduñ niguiumayii. ¹³Caj pues, cab højts nyajcumaya'añ. Jaduhñ højts nduna'añ neby højts ja'a Dios tøø xyajnähdiijiän coo højts ndúnät.

Jaduhñ hõjts tøø xyajñähdiij coo hõjts jim̄ ndúnät hõxtä jim̄baady maa mijtsän. ¹⁴Coo hõjts jim̄ nduñ maa mijtsän, ngudiuumby hõjts jaduhñ neby hõjts ja'a Dios tøø xñäma'ayän. Hix̄, hõjts ja'a Diosmädia'agy jim̄ nyajwa'xtsohn maa mijtsän, ja'a Jesucristocøxpä. ¹⁵Majaty wiinghäna'c jaduhñ tøø tiuundsoonän, cab hõjts jaduhñ nmäna'añ coo hõjts jim̄ tøø nduñ. Cab hõjts jaduhñ nguhdujthaty. Pero chojpy hõjts ja'a njoot coo mijts ja'a Diosmädia'agy maas hoy mmäbøgät, jaduhñ hõjts maas hoy njaac tehñ tiúnät maa mijtsän. ¹⁶Y jaduhñ hõjts ja'a Diosmädia'agy hoy nyajwá'xät jäguembaady maa pøn ja'a Diosmädia'agy quia'a mädoyñän. Hix̄, cab hõjts nduna'añ maa wiinghäna'c jaduhñ tøø tiuundsoonän. Hix̄, cab hõjts jaduhñ nyajcumaya'añ.

¹⁷Jaduhñ jim̄ myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguian: “Cab jaduhñ yhahixø'øy coo hamdsoo mniguiumayøøjät. Pero jaduhñ yhahixø'øy coo ja'a Dios hajxy mõj jaančh mnänømat.” ¹⁸Je'eduhñ tsoobaatp coo ja'a Dios jaduhñ xquiumáyät. Cab jaduhñ choobaady coo hamdsoo mniguiumayøøjät.

11 Huuc tunä mayhajt hajxy, huuc mee'x hajxy weeñtiä. Chámhøch weeñtiä nhuuc mädia'aga'añ nebiä jäya'ayhajxy yajcumayaambän. Coočh jaduhñ weeñtiä nniguiumayii, jaduhñ yajmädoy nebiä cuhhiimbähajxy miädia'aguian. ²Nej mijts ja'a Dios xchoquiän, jadúhñhøch mijts ndsojpä, je'eguiøxpä cooçh mijts ja'a Diosmädia'agy tøø nyajmábøcy

ja'a Jesucristocøxpä. Chõjpiøchä njoot jaduhñ coo ja'a njoot hajxy mbädá'agät hamuumdu'joot maa ja'a Jesucristocøxpän. Cabä njoot hajxy wiingtuum mbädá'agät. ³Mnigwieendähadøøjäp hajxy, jaduhñ hajxy pøn xquia'a jøjcapxø'øwät, coo hajxy xyagjahdiägóyyät ja'a Jesucristo. Jii häna'c-hajxy näje'e wiädity mäwiinhøhmbä. Cab mijts xyajmädsoy coo ja'a Jesucristo hajxy hamuumdu'joot mbanøcxnät. Paquiä hajxy jaduhñ xwyiinhøønät. Haa ca'a, jaduhñä Eva jecy yhuuc wiinhøhnäbä ja'a mõjcu'ugóngäm mänaa ja'a mõjcu'ugong ñibiäda'agyiijän nebiä tsahñdiän. Siémprämä mõjcu'ugong quiuwiinmahñdiä. Paquiä ja'a Eva yajwiinhøhñ. ⁴Paquiä mijts ja'a miädia'agyhajxy jaduhñ mmäbøjcø'cä pønjaty mijts jaduhñ wiing xyajñähixøøby ja'a Jesucristocøxpä. Cab hajxy jaduhñ yajñähixø'øy neby hõjts ja'a Diosmädia'agy nyajñähixø'øyän ja'a Jesucristocøxpä. Cab hajxy jaduhñ yajñähixø'øy ja'a Dioshespíritucøxpä neby hõjts nyajñähixø'øyän. Paquiä mijts ja'a miädia'agyhajxy jaduhñ mbadu'ubøjca. ⁵Yø'ø häna'c-hajxy jaduhñ wiing yajñähixøøbiä ja'a Jesucristocøxpä, jaduhñ hajxy ñiñänømyii nebiä Dioswiinguexypän, neby jaančh tehñ jiajpän. Cab jaduhñ yhoyyä coo hajxy mmäná'anät cooc tyijy hajxy miaas jaty queeçh høøçh njaty. ⁶Wehñdäda'a jaduhñ tiøyyä cooçh hoy yajxón nga'a xi'igiy nga'a mädia'agy; cab jaduhñ

ñejiä. Pero tøyhajt jaduhñ cooçh madiu'u njaty nnajuø'øy ja'a Diosmädia'agyquioxpä. Homiänaajä højts mijts ja'a tøyhajt nmo'oy hoy ñä'ä tiiguiøxpä.

⁷Mänáajøch mijts ja'a Diosmädia'agy nyajwiingapxø'øyän, cáboch mijts jaduhñ mänaa nnämaayy cooçh mijts xmiäjúyät. Niguuidúunäböch hänäjty hamdsoo, je'eguiøxpä cooçhä njoot hänäjty chocy coo mijts ja'a Diosmädia'agy maas hoy mmäbøgät. Y cooçh hänäjty hamdsoo nniguuidúunäxä, páadyhøçhä jäya'ayhajxy näje'e xñänømy cóogøch tyijy hänäjty hoy nga'a cudiuñ. Pero cab jaduhñ tiøyyä. ⁸Wiingjäya'ayhøçhhajxy hänäjty xpiuhbejp, ja'a Diosmädia'agy hajxy hänäjty mäbøjpä wiingtuumjaty. Páadyhøch hajxy hänäjty xpiuhbety cooçh mijts ja'a Diosmädia'agy hänäjty nyajwiingapx nyajwiinmädiaagø'øy. ⁹Mänáajøch jim nhitiän maa mijtsän, cáboch hänäjty pøn nnäma'ay cooçh hajxy xpiuhbédät xädø'ønhaam, hóyhøch hänäjty tii nja yajmaajiaty tähoocjaty. Hix, xpiuhbéjpøçhä jäya'ayhajxy hänäjty, ja'a Diosmädia'agy hajxy hänäjty mäbøjpä, ja'a hajxy hänäjty jim tsohmä Macedonia-naaxooty. Xmióobiøch hajxy hänäjty tijátyhøch hänäjty nyajmaajijpy. Y cáboch mijts mänaa nnäma'awa'añ cooçh mijts xpiuhbédät xädø'ønhaam. ¹⁰Tømiädiáacpøch jaduhñ nebiä Jesucristo tiømiädia'aguiän. Cáboçhä xädø'øn pøn nmäyujwa'añ jim maa mijts mdsäna'ayän Acaya-naaxooty. ¹¹Coo pøn jaduhñ miäná'anät

cóogøch tyijy mijts nga'a tsoçy, høhndaacp hajxy jaduhñ. Ja'a Dios jaduhñ najuøøby cooçh mijts njaançh tehñ chocy njaançh tehñ pia'häyoy.

¹²⁻¹³Jii häna'c-hajxy näje'e wiädity mäwiinhøhmbä. Ja'a Jesucristäc tyijy hajxy tøø wyiinguexyii coo ja'a Diosmädia'agy hajxy yajwá'xät maa ja'a mäbøjpädøjc-hajxiän, neby højts ja'a Jesucristo tøø xwyiinguexiän coo højts ja'a Diosmädia'agy nyajwá'xät. Pero høhndaacp hajxy; cab hajxy tøyhajt tøø wyiinguexyii ja'a Jesucristäm. Paady hajxy jaduhñ yhøhnda'agy coo hajxy yajcumaya'añ. ¹⁴⁻¹⁵Yø'ø häna'c-hajxy, ja'a møjcu'ugong hajxy wyiindsønhaipy. Jaaya'ay hajxy jaduhñ piahixyp. Nnajuøøyyäm hajxy coo ja'a møjcu'ugong ñibiäda'agyii nebiä jaançh tehñ yhoçbän, nebiä Diosmoonsän. Hoorä, cab jaduhñ yhoçyagjuøøñä coo ja'a møjcu'ugongä mioonsähajxy piajatcø'øy, coo hajxy yhøhnda'agy cooc tyijy hajxy tøø wyiinguexyii ja'a Jesucristäm. Y coo hajxy jaduhñ haxøøg jiäya'ayhaty, je'e hajxy jaduhñ quiümädoowaamby. ¹⁶Hoorä, chámhøch mijts nmägápxcombä. Cab hajxy jaduhñ mmäná'anät cóogøch tyijy tøø nguhiñ, hóyhøch weeñtiä nja niguiumayii. Pero, pø mjaançh mänaamb hajxy jaduhñ cóogøch tyijy tøø nguhiñ, huuc tunä mayhajt hajxy, høøçhä nmädia'agy hajxy weeñtiä huuc hamädoowhíjtäc. Nhuuc nimiädia'agyíjøch weeñtiä. Nhuuc niguiumayíjøch weeñtiä. ¹⁷Cáboch

nmäna'añ coočhä Dios ja'a cuhdujt tøø xmio'oy coočhä jaduhñ nniguiumayøøjät. Jaduhñhöch nniguiumayii nebiä cuhhiimbän. ¹⁸Hix, ja'a jäya'ayhajxy nämaybä, miäniguiumáayyap hajxy tijaty hajxy yaa miøød hädaa yaabä naaxwiin, møød tijaty hajxy jaduhñ tøø tiuñ. Jaduhñch høøchpä, wéēntiøch cham nmäniguiumayáañäbä tijátyhöch tøø nduumbä. ¹⁹Jaduhñ mijts mjaanč tehñ ñibiäda'agyii nebiä jaanč tehñ jiajpän nebiä jaanč tehñ ñajuøøbiän. Paady mijts ja'a cuhhiimbähäna'cä miädia'agyhajxy mhamädoowhidaañä. Pero cab hajxy tøyhajt mjaanč jaty mjaanč najuø'oy. ²⁰Hix, mmee'xtujpy hajxy hoy ñä'a tijatiä, hoy mijts yø'ø häna'c-hajxy hoy ñebiatia xjia häyoowhixy, yø'ø häna'c-hajxy høhndaacpä, yø'ø miädia'agy hajxy mjaanč tehñ yhamädoowhidáañäbä. Xyhanehm̄b mijts jaduhñ nebiä moonsän. Y xñägáayyap xñähúucäp mijts ja'a mxädø'øñ. Xwyiinhhm̄b mijts yø'ø häna'c. Xpiejxp mijts yø'ø häna'c. Høxtä xquiojxp mijts yø'ø häna'c, y cab hajxy waamb mmäna'añ. Cab mijts yø'ø häna'c xyhixy nebiä jäya'ayän. ²¹Pero højts, cab mijts jaduhñ mänaa nhäyoowhixy neby mijts yø'ø häna'c xyhäyoowhixiän, yø'ø häna'c-hajxy høhndaacpä. Cab højts jaduhñ njootmøjjä.

Chámhøch weēntiä nhuuc mädia'agáangumbä nebiä cuhhiimbän. Tijaty yø'ø häna'c-hajxy miäniguiumáayyap, nmøødhøchhä cuhdujt høøchpä coočhä jaduhñ nmäniguiumáayyäbät.

²²Niguiumáayyap hajxy je'eguiøxpä coo hajxy yhebreojäya'ayä, coo ja'a Abraham hajxy jecy yhaphajty tieedyhajty møødä Israel. Poes jaanä jaduhñch høøchpä, jaduhñch nniänñøømäbä coočhä Abraham tøø nhaphajpä tøø ndeedyhajpä. ²³Jaduhñ hajxy ñiguiumáayyäbä je'eguiøxpä cooc tyijy hajxy mioonsähadyii ja'a Jesucristøm. Poes xmioonsähájpøchä Jesucristo høøchpä. Y maas hóyhøch nduñ que yø'ø häna'c-hajxy tiuñ. Coočhä jaduhñ weēntiä nniguiumayii, jaduhñ yajmädooy nebiä cuhhiimbähajxy miädia'aguiän. Maas móc-høch tøø nduñ que yø'ø häna'c-hajxy tøø tiuñ. Mayhóoc-høch tøø nyajtsumy tøø nyajmach. Ni pøn jaduhñ quia'a yajtsumy quia'a yajmachñä nébiøch tøø nyajtsumiän. Mayhóoc-høchä häna'c tøø xjiaanč tehñ wiobho'ogy. Mayhóoc-høchä häna'c ja'a weenjaty tøø xquia'a yagho'ogy. ²⁴Mägøøxc-hóoc-høchä judíoshajxy tøø xjiu'xy hii'xmajmocxmädaaxcø'ø. ²⁵Tägøøghóoc-høchä häna'c tøø xwiopy paxyhaam. Tähóoc-høchä häna'c xjia ca'ch; xquiuhga'adsáambøch hajxy hánajty. Tägøøghóoc-høchä barco tøø xmiäma'adø'oy mejjiooty. Xjia møødnøøguguñhöch jaduhñ. Mänáajøchä barco tähooc xmiäguiñän, tu'xøøch jiiy nhijty mejywyiing møød tu'tsuhm. ²⁶Mayhóoc-høchä yoñdiu'u tøø ndu'uyo'oy. Mayhóoc-høch ja weenjaty tøø nga'a nøøho'ogø'oy møjnøøgujc. Tøøchä mee'tspädøjc mayhooc nyohbiaady. Tøøchä

nhamdsoo mägunaax mayhooc xjia yagho'oga'añ. Tøøchä wiinghäna'c xjia yagho'ogaambä; ca'a yhøøchä nmägunaaxhajxy je'e. Tøøch nwädity mäjähndiuum jim cajptooty, møød jim pactuum, møød jim mejjiooty. Tøøchä häna'c mayhooc xchaaçhtiuñ, ja'a hajxy jaduhñ mänaambä cooc tyijy hajxy miäböcy. ²⁷Tøøchä tuung mayhooc xyaghanuu'xø'ø; høxtä xyajtsaaçhpøjc-høch jaduhñ. Mayhøoc-høch tøø ndsunaxy jamia'ay jayhity. Tøøchä yuu mayhooc nmänaaxy nyajnaaxy møødä tødsø'ø. Tøøch mayhooc nhity jaguiay jayhu'ugy. Tøøchä tøøchpä mayhooc nmänaaxy nyajnaaxy. Nja yajmaajájpjøchä wit tucxy hänäjty.

²⁸Tøøch madiu'u ndsaaçhpøcy, pero cáböch jaduhñajtä ngøxy mädia'aga'añ. Je'e'ch nmädia'agaamby cooçhä mäböjpädøjc jabom-jabom nnädajy nnämay wiinduhmçhajtøjc, pø hoy pø ween hajxy yhity. Hix, høøchä ngø'øjooty hajxy jaduhñ yhity. ²⁹Pønä Diosmädia'agy hoy ca'a cudiunaamb, hoy hajxy jia mäböcy, nnäjootmayhájpjøch hajxy jaduhñ. Pøn jaduhñ cädiehby je'eguiøxpä coo tøø wyiinhøøñii, nnäjootma'adhájpjøchä häna'c ja'a tøø miäwiinhøøñbä. ³⁰Høøch, cáböch nyajcumaya'añ. Pero cooçhäxøpy nyajcumaya'añ, je'e'ch häxøpy nyajniguiumayáanap cooçhä häyohn mayhooc tøø nmänaaxy tøø nyajnaaxy. ³¹Ja'a Dióshøch jaduhñ xñajuøøby cooçhä nga'a hønnda'agy. Ja'a Jesucristo ja'a Tieedy je'e. Tsøgä Dios hajxy çøjxta'axiøø wiingudsähgøøyyäm.

Ja'a Jesucristo hajxy nWiindsøn'hájtäm. ³²Mänaa ja'a Aretas hänäjty tiuñän gobiernä, mänítøchä mioonsä xjia yajmadsaañ jim maa ja'a cajpt jaduhñ xiøhatiän Damasco. Juhmuu'tswäditiä cajpt hänäjty jaduhñ. Jia pädaac ja'a hadänaabiä hajxy majatiä tægø'øwøødiaact nébiøch jaduhñ nga'a pädsø'mät. ³³Pero päyø'c-høch. Ja'a nmägu'ughajpøchhajxy hoy xquiuhdøøñaxy cachjooty maa ja'a muu'ch hänäjty jiuñän.

12 Cab jaduhñ yhahixø'øy cooçhä nyajcumáyät. Pero nébiøch chamñ nmädia'aga'añän, jaduhñ yajmädowa'añ nébiøch nyajcumaya'añän. Je'e'ch chamñ nmädia'agaamby nebiátyhøchä Jesucristo hijxtahnd tøø xyajwiinhixiän. ²⁻³Nmøødhájpjøchä Jesucristo tu'ugmädia'agy. Tøø yhiñnä majmactsjumøjt cooçhä Dios jim tøø xyaghoy tsajpootyp maa ja'a wyiinduumän. Cáböch nnajuø'øy pø ni'xhaam pø copc-háamhøch jimñ nhooyy, o pø juøhñdyhaam. Ja'a Dios jaduhñ nidiuhmñ najuøøby. ⁴Madiú'ujjøchä hoy-yagjuøøñäjatypä jimñ nmädooyy tsajpootyp. Cáböchä cuhdajt nmøødä cooçhä nmädiaactägätsät. ⁵Coo wiinghäna'c häxøpy jimñ tøø yhoy tsajpootyp, mänítøch häxøpy nmøjpäda'aga'añ. Pero høøch, cáböch hamdsoo nniguiumaya'añii. Jagóoyyøch nmädia'aga'añ nebiátyhøchä häyohn tøø nmänaaxy tøø nyajnaaxy. ⁶Nmøødhøchä cuhdajt jaduhñ cooçhä nmädiá'agät nebiátyhøchä Dios tøø nmøøduñ. Hix, tøyhájtøchä Dios jaduhñ tøø nmøøduñ. Cáböch nmädia'aga'añ

cooĉ jim nhooy tsajpootyp, je'eguiøxpä cooĉä njoot quia'a tsoy cooĉ pøn xmiøjpädá'agät. Cooĉä jäya'ayhajxy xyhíxät cooĉ hoy njäya'ayhaty, cooĉ hajxy xmiädówät cooĉ hoy ngapxy nmädia'agy, mänítøch hajxy xquiumáyät.

⁷Jaanĉ tehṁ yhoy-yagjuøøñjätyhøch jim nwiinhijxy tsajpootyp. Pero cabä Dios ja'a jioot chocy cooĉ nniguiumayøjät. Paadiä Dios miänaañ cooĉä mõjcu'ugong ja'a tsaächpä xyajpáadät, jadúhnhøch hamdsoo nga'a niguiumayøjät. ⁸Tägøøghøoc-høĉhä Jesucristo nja mänuu'xtaacy cooĉ cu xyajnáhwaach. ⁹Mänítøch xyhadsooy: “Njaanĉ tehṁ chojpy njaanĉ tehṁ pia'häyóobiøch miich. Páadyhøch miichä mdsaaĉpä nga'a yajnáhwa'adsa'añ, nyajcähxø'øgåambjøch jaduhñ coo miich mduñ ja'a høøĉhä nmäjaagøxpä”, nómhøĉhä Jesucristo xñämaayy. Xoondáacpøch jaduhñ cooĉä ndsaaĉpä xquia'a yajnáhwa'adsaannä, je'eguiøxpä cooĉ tøø xñäma'ay cóogøch xyajtuna'añ ja'a miäjaagøxpä. ¹⁰Xoondáacpøch jaduhñ cooĉä Jesucristo xyajtuñ, hóyhøĉhä tsaächpä nja paady madiu'u. Náxyhøĉhä häna'c xyhäyoowhixy. Náxyhøch cøxiä wiinä nyajmaajiaty. Náxyhøĉhä häna'c xchaaĉhtiun ja'a Diosmädia'agyquiøxpä. Náxyhøĉhä häyohn nmänaxy nyajnaxy. Pero cábøch nnä'ägä mõjpáda'agy cooĉ jaduhñ njaty nhabety. Hix, cooĉ jaduhñ njaty nhabety, cähxø'p

jaduhñ cooĉ tii nga'a tuñ ja'a nhamdsoo mäjaaháamhøch; ja'a Jesucristo miäjaaháamhøch jaduhñ nduñ.

¹¹Hoorä, hóyhøch tii nga'a ja jada'añ hamdsoo, nmaas jájpiøch høøĉh quejee yø'ø häna'c-hajxy, yø'ø hajxy jaduhñ niñänøømäbä cooc tyijy hajxy Dyioswiinguexiä. Cábac tyijy pøn jaduhñ jiaty nébiäc hajxy jiatian. Y cooĉ yø'ø häna'c-hajxy jaduhñ tøø xñähwaambety, tiiĉ mijts jaduhñ coo tøø xquia'a nähgapxtu'udy. Cooĉ mijts tøø xquia'a nähgapxtu'udy, páadyhøch cham hamdsoo nniñähgapxtu'udyii. Jaduhñ weenjaty yajmädooy nebiä yajcumayaambän. ¹²Mänájøch jim nhitiän maa mijtsän, mäníthøĉhä hijxtahñd madiu'u nyajcähxø'cy hoy-yagjuøøñjätyapä. Ja'a Diosmäjaaháamhøch jaduhñ nyajcähxø'cy. Nyajcähxø'c-høch jaduhñ cooĉhä Dios jaduhñ tøyhajt tøø xwyiinguexy. Mee'xtújpøch hñajty. ¹³Jaanĉ tehṁ yhóyhøch nduñ hoy miädyii tsajtøgootiä. Jaanä jadúhnhøch jim hoy nduumbä maa mijtsä mdsajtøjcän. Pero je'e mijts mga'a hojiäwøøby cooĉ mijtsä xäð'øñ tøø nga'a mäyujwa'añ nébiøch wiingtuumjaty nyujwa'añän. Jaanĉ tehṁ wyiingä wiinmahñdy hajxy mmøødä. Pø tøøĉh mijts nyagjootma'ady, høøĉh hajxy huuc mée'xäc.

¹⁴Metsc-høoc-høch jim tøø nhooñä maa mijtsän. Miädägøøghøocpøch cham nnøcxáangumbä. Cáboch mijts tii nmäyujwa'ana'añ. Cáboĉhä njoot chocy coo hajxy tii

xmió'owät. Jaduh_n mijts ndsocy nebiä hamdsoo huungpä_n, paady mijts jaduh_n nbuhbeda'añ. Pero cábøch nmäna'añ cooçh mijts xpuihbejtägätsät xädø'õñhaam. ¹⁵Tøøchä njoot hamuumdu'joot nbäda'agy maa mijtsän coo mijts nbuhbédät hoy ñejpiä, hóyhøch cøxypänejpä cu nja jat cu nja habet maa mijtsøxpän. Njaanç teh_m chojpy mijts jaduh_n; pätiidä mijts jaduh_n coo xquia'a tsojtägach.

¹⁶Mänáajøch jim nhoyyän maa mijtsän, cab mijtsä xädø'õñ nmäyujwaañ. Mnajuøøby hajxy jaduh_n, tuh_mds. Pero näje'e mijts jaduh_n mmäna'añ cóogøch tyijy mijts tøø nwiinhøõñ ¹⁷mänáajøchä nmägu'ughajpähajxy jim nguexiän maa mijtsän xädø'õñyajmujpä. Jadúh_nägäts tyijy mijts tøø nmámeech. Pero cab jaduh_n tiøyyä. ¹⁸Mänáajøchä hermano Titohajxy jim nguexiän maa mijtsän møødä mägu'ughajpä tu'ugpä, ni je'e mijts xquia'a mämee'tspä. Hix, jaduh_nä hermano Tito howyiinmahñdy hajxy mióødäbä nébiøch nmøødän. Hoguiuhdujt hajxy mióødäbä nébiøch nmøødän.

¹⁹Jaduh_n mijtsäda'a mmäna'añhaty cooc tyijy højts nja wi'i ñiñähgapxtu'uda'añii maa mijtsøxpän. Pero cab jaduh_n tiøyyä. Ja'a Dios højts xyhijxp coo højts ja'a Jesucristo tu'ugmädia'agy nmøødhity. Mägu'ughajpädøjc, paady højts mijts ja'a Diosmädia'agy jaduh_n nyajwiingapxø'øy, chojpy højtsä njoot jaduh_n coo mijts hamuumdu'joot mjaac mábøgät.

²⁰Cooçh jim nnøcxtägätsät maa mijtsän, mänítøch jootcuje

nhídät pø hoy hajxy hänäjty mwädity. Jaduh_n hajxy jootcuje mhíjpät ja'a høøchcøxpä. Pero pø cab hajxy hänäjty hoy mwädity, jootmayhádäbøch jaduh_n. Jaanä jaduh_n mijts mjootmayhájpät. Je'eçh jaduh_n cham nnädaj nnämaaby. Je'eçh jaduh_n nnänøømby ja'a ca'a howiädit, pø mnimiädsibóøyyäp hajxy hänäjty, pø cab hajxy hänäjty myajniyajmädsogyii, pø mnimiäjootmä'täp hajxy hänäjty, pø mnimiädsiphájtäp hajxy hänäjty, pø mniwyiingapxpéjtäp hajxy hänäjty, pø mniñänøømäp hajxy hänäjty cøxypä waamb, pø mniguiumäayyäp hajxy hänäjty, pø mdsipyagjájtäp hajxy hänäjty. ²¹Pø jaduh_n hajxy hänäjty mjaançh jootcø'øy cooçh jim nnøcxtägätsät maa mijtsän, wéh_ndøchä Dios weenjaty xyajtsähdiünät maa mijtsøxpän. Je'eçh cham nnädaj nnämaaby. Nnäjootmayhádäbøch hajxy je'e, pøn_jatiä yhaxøøgcuhdujt hajxy hänäjty tøø quia'a najtshixø'øy. Je'eçh jaduh_n nnänøømby coo wiingto'oxiøjc hajxy piawädity teh_ngajnä.

13 Miädägøøghøocpøch jim nnøcxa'añ maa mijtsän. Jaduh_nä cuhdujt myiñ, coo hajxy hänäjty pøn mnäxø'øwø'owa'añ, tsipcøxpä testigo hajxy myajcähxø'øgät mejtstägøøg. ²Mänáajøch jim nhuug hoobiän maa mijtsän ja'a miämetsc-hoocpä, mänítøch hajxy nyajcuhojøøyy coo hajxy haxøøg quia'a jootcøøñät, pøn_jaty hänäjty haxøøgwädijp. Y chá_mhøch mijts jadähooc nnäma'awáangumbä

nägøxiä coo hajxy mga'a haxøøgwädítät. Y pø je'enä hajxy hänäjty mhaxøøgwädity cooč jim nnøcxtägätsät maa mijtsän, tsipcøxpøch mijts nøcxy nyajcumädowa'añ. ³Jadúhnhøch nyajcähxø'øga'añ coöchä Jesucristo miädia'agy tøyhajt nyajnaxä. Haa ca'a, jadúhnhøch mijts tøø xyhuuc nämaabiä coöch jaduhñ nyajcähxø'øgät. Hix, møcmäjaahaamä Jesucristo hajxy xyajcumädówät coo hajxy hoy mga'a wädítät. ⁴Coo ja'a Jesucristo miøjpahbejtä cruzcøxp, cabä miøcmäjaa hänäjty yajcähxø'øgy. Pero coo jiuypiojtägajch, coo jim ñøcxtägajch maa ja'a Tieediän, jímäts jaduhñ yhjñä ja'a Tieediä miøcmäjaahaam. Nebiä Jesucristo ja'a miøcmäjaa hijty quia'a yajcähxø'øguiän, jaduhñ højts mäjaa nga'a møødäbä hamdsoo. Pero coo højtsä Jesucristo nmøødhity tu'ugmädia'agy, paady højts mijts hoy nhane'ema'añ ja'a Dios ja'a miøcmäjaahaam.

⁵Huuc niñajuø'owøø hajxy hamdsoo. Coo ja'a Jesucristo ja'a miädia'agy hajxy hoy mbanøcxät, jaduhñ hajxy myajnajuø'owät coo ja'a Jesucristo hajxy tøyhajt mjaançh møødhity tu'ugmädia'agy. Pero coo hajxy hoy mga'a panøcxät, cabä Jesucristo hajxy tøyhajt mmøødhidät tu'ugmädia'agy. ⁶Chojpy højtsä njoot coo hajxy mnajuø'owät coo højtsä Jesucristo tøyhajt nmøødhity tu'ugmädia'agy. Cab højts jaduhñ nhøhnda'agy. ⁷Nmänuu'xtaacypy højtsä Dios coo hajxy hoy mwädítät, coo hajxy haxøøg mga'a jäya'ayhädät.

Pø mwädiyp hajxy hänäjty hoy coo højts jim nnøcxtägätsät maa mijtsän, cab højts hänäjty nyajcähxø'øga'añ coo højtsä Jesucristo ja'a cuhdujt tøø xmio'oy coo højts mijts nyajcumädówät. Y coo højts jaduhñ nga'a yajcähxø'øgät coo højtsä Jesucristo ja'a cuhdujt jaduhñ tøø xmio'oy, cab jaduhñ ñejpiä. Je'e højtsä njoot chojpy coo hajxy hoy mwädítät. ⁸Pø mjaançh wädiyp hajxy hänäjty hoy coo højts jim nnøcxät, cab højts mijts hänäjty waamb nnäma'awa'añ. Chojpy højtsä njoot coo hajxy tøyhajt hoy mwädítät. Pero pø cab hajxy hänäjty tøyhajt hoy mwädity, mänit højts mijts mäßøcy nhoja'añ. ⁹Coo hajxy hoy mwädítät, xoondá'agäp højts jaduhñ. Cab højts jaduhñ nyajcähxø'øgät coo højtsä Jesucristo ja'a cuhdujt hänäjty tøø xmio'oy coo højts mijts jaduhñ nyajcumädówät. Nmänuu'xtaacypy højtsä Dios jaduhñ coo ja'a mhaxøøgcuhdujt hajxy mgøxy najtshixø'owät, coo ja'a hoguiuhdujt hajxy hamuumdu'joot mjaac panøcxät tehngajnä. ¹⁰Päadyhøch mijts cham weenjaty nhojy nocyhaam, jadúhnhøchä njoot chocy coo hajxy hoy mwädítät. Ja'a Jesucristøchä cuhdujt jaduhñ tøø xmio'oy maa mijtsøxpän, weenä miädia'agy hajxy maas hoy mjaac mäßøjcä. Cabä Jesucristo jioot chocy coo hajxy mdu'udägöyyät. Y pø mjaançh wädiyp hajxy hänäjty hoy cooč jim nnøcxtägätsät maa mijtsän, cábøch mijts hänäjty waamb nnäma'awa'añ. Pø caj, mänit højts mijts mäßøcy nyajcumädówät.

¹¹Hoorä, mägu'ughajpädøjc, chámhøch jaduñ nyajmayaannä maa hajxy cham nmägapxy nhane'emiän. Huuc cudiún hajxy jaduñ nébiøch cham nnäma'ayän. Yaghoyø'ow ja'a mdu'u hajxy. Ca'a haxøøgtu'u hajxy mbanøcxnä. Tsøc hajxy jaduñ nimiøødhíjtäm tu'ugmädia'agy. Cab hajxy tii myajtsip myajma'adóøñät. Jaduñä Dios hajxy xmiøødhíjnät. Xchójcäm ja'a Dios hajxy. Chojpiä joot jaduñ coo hajxy jootcujc

nhíjtämät. ¹²Mniyajpoo'xóøjäp hajxy hamuumdu'joot, ween jaduñ quiähxø'øgy coo ja'a Diosmädia'agy hajxy mmäböcy. ¹³Xyajpoo'xp mijtsä hermanodøjc-hajxy yaabä, ja'a Diosmädia'agy hajxy yaa mäböjpä.

¹⁴Weenä Jesucristo hajxy nägøxiä xmio'oy ja'a hoyhajt ja'a weenhajt. Je'e hajxy nWiindsøn hájtäm. Weenä Dios hajxy xchójcäm homiänaajä. Weenä Dioshespíritu hajxy xmiøødhíjtäm nägøxiä. Amén.